

שערי הלהבות

קובץ למסורת הלהבה והשלפה

ויצא לאור על-ידי

תלמידיו ישיבת בית שערם
ובית מדרש משנה הלהבות נרולות

העורך ים :

חיים צבי אדלים ; — יהודה קלינגכארט ; — יעקביאל יודא גריינוואלד

שנת תשכ"ג, — ברוקלין ניו-יורק

Published by

Mishne Halachoth Gedoloth Institute

Under the leadership of

Rabbi Menashe Klein

of Ungvar

Dean of Yeshiva Beth Shearim

1578 53rd Street

Brooklyn, NY 11219

לרכיש ספר זה או תקליטור תורני של כל הספרים
עם תוכנית חיפוש וtabבנית צילום, להתקשרות:

To purchase printed copies of this volume or a Compact Disk
containing all the volumes in searchable text files & PDF format,
contact:

ארה"ב Toll Free (888) 498-8642
ניו יורק New York (718) 851-0806
ארץ ישראל Israel (02) 587-0613
MishnaHalachos@mail.com

תרומותכם תאפשר לנו להמשיך בהפצת תורה בישראל

Your financial contribution is appreciated as it will help us continue to spread torah
through publishing seforim and making them available on computer.

נא לשולח תרומותכם החשובה:

Please send your generous donations to:

Machon Mishne Halachos
3301 W. Strathmore Ave.
Baltimore, MD 21215
USA

כל הזכויות שמורות תשס"ד

Copyright © 2004

שער הילכות

חוברת א'

תום ה'תשכ"ג

תוכן העניינים :

המערכת	דברים אחדים
	קדמה
תשובה בעניין סדר הלימוד	ממן ר' ראש הישיבה שליט"א
בדין סימנים ודאי חישין לשאלת ממן הגאון ר' רשכבה"ג עמרם בלום זצ"ל	
בדין ספיקה דאוריתא ואשם תלוי	ממן הגה"ק ר' בן ציון בלום הירד
בגדר ויסוד חזקת זדקת	ממן הגה"ק ר' דוד שלמה פרנקל הי"ד
שיעור בעניין בדיקת חמץ	ממן ר' ראש הישיבה שליט"א
בעניין מנוחה הבאה בעבירה	מהרב שמואל יודא בלום מנהל הישיבה
בדין למשחה במתנות כהונה	מהרב משלם פרנקל ר' מ' בישיבה מתלמידי הישיבה:

בעניין לאו הנתק לעשה	יום טוב גליק
בעניין כאשר זם בדיני מטונות	יקוטיאל יודא גריגנוולד
בעניין ביתול וביעור חמץ	יהושע ויינשטיין
בעניין המתפלל אחריו רבנו	חיים צבי עדלים
בעניין חוב סומא לברך	נחום שלמה עדלים
בעניין קריתה היא הילא	מרדכי קנאפלהר
בעניין אבל אתה רואה של גבוח	יודה קליבנברט
בעניין מתנה ע"ט להחזר	יוסף יונה קאסאווטץ
בעניין חמץ שנמצא בפסח	צבי גולדבערגער
בעניין הצד צבי בשבת	אריה לייב לערערמאן
בעניין ע"א נאמן באיסוריין	אליעזר זאב קלין

ב"ה

ישיבת בית שעריהם

ובית מדרש משנה הילכות נדלות והכולל

מודעה

תלמידים מצינוחים חרוצים להתקבל לבית המדרש לשנה
הבע"ט להשתלם בגפ"ת והוראה הלכה למעשיה בארכעה
חלקי שלחן ערוץ, צרכיים להתקשרות עם היישיבה לברך
הקשרתם להתקבל.

ראש הישיבה הגאון המובהך כ"ת
מן ר' מנשה קלין שליט"א
אבד"ק ליידי בעל משנה הלכות
גיד שיעוריו בהדגשת לימוד ר' חלקי ש"ע בכדי להעמידו
תלמידים ראויים להוראה ולברך הילכות למעשה מש"ט
ווטסקים.

רUNIXTERACIY

גייט אוצט אויך אין דער מתיבתא פאָר
קוואליפיציערטע בחורדים פון 14 ייאחר אין עלטער
אַלע תלמידים שטיען אונטער דער שטרענגער השגחה
פון ראש ישיבה שליט"א והנהלת הישיבה.

אדראפע:

Yeshivat Beth Shearim, 375 South 5th St.
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 7-4793

ה ק ד מ ה

ברוך שהחינו וקייטנו והניענו לומן זהה לראות ישיבתינו הקדושה הולכת ומתחפתת בכמויות ובאיכות בתלמידים הגנים בחורי חמד יי' יפה בכללי טפואות יקרי ערך זרע ברוך טופלני תורה ווראת בני אל חי ראשון לעזון ברוך יאמיר לתלמידי המתיבטה, ועומדים על גביהם תלמידי בית המדרש, ומעליין בקדש בני הכלול, כולם אהובים וכוזמן אשר עם העולם משוקעים בכחיה הים לאסוף כסף ותאות עזה^ז, תלמידי ישיבתנו ב"ה יושבים וועסקים ומתעקשים בתרותינו הקדושה תורה חיים, נש"ס ופוקמים, בפלפלוי דאריותא, הווית דאביי ורבא דבר נдол ודבר קטן, וכפרט הלכה למעשה ולאסוקי שטעתה אליבא דהילכתא, אשר על כיווץ בהם אטרו חז"ל ברכות (ח) משחרב ביהם^ח אין לו להקב"ה בעולמו אלא ר' אמות של הלכתא.

ועתה קמו והגנוו לעשות להוציא לאור פנינים יקרים חドשי תורה שנתחדשו בין כותלי בית המדרש להרבות דעת, בבחינת קנאת סופרים לבני תורה מרנן ורבנן ותלמידיהם, אמן תקותינו חזקה שא"ה בקונטראים הבאים נתקין מה שצורך תיקון, כי דבר חדש הוא אצלינו ועוד ידינו נתווה בעוז"י מזמן לזמן להוציא לאור חידושים נפלאים פנינים יקרים ולעשות צעים זפרחים ולהחדש חידושים בתרותינו הקדושה.

וידענו שלא יצאנו ידי חובתינו בקונטרא זה לתקינה באופן הראיי לבני תורה מרנן ורבנן ותלמידיהם, אמן תקותינו חזקה שא"ה בקונטראים הבאים נתקין מה שצורך תיקון, כי דבר חדש הוא אצלינו ועוד ידינו נתווה בעוז"י מזמן לזמן להוציא לאור חידושים נפלאים פנינים יקרים ולעשות צעים זפרחים ולהחדש חידושים בתרותינו הקדושה.

ובכבוד תלמידים אהובים כבניהם כבדינו, ולהשתתף בדברי תורה אלצינו, ולכתוב להם הקדמה, נאה לנוף וטוב לשמה, ולהורות להם דרך שרה, מסורה לנו מסיני בקבלה ונגרא, דרך המלך מלכו של עולם, אשר בו יהלכו כל ימי הלאם. וכחט תורה שמנו בראש הקונטרא לטעת בעיטור חכמים קודשי עליון תשוכה ברורה בנטינה טסיני מאת שר התורה והיראה ושכבה^ג בק"ז מרן ר' עמרם בלום זצלה^ה בעל בית-שרים, וברא כרעא דאכוה מרן הנאן הקדוש ר' בן ציון בלום וחטנה דברי שיוואה מרן הנאן הקדוש ר' דוד שלמה הי'.

ברוך הנתן תורה לעמו ישראל, ושם חלקנו מישובי ביהם^ד אשר אנו عملים והם عملים אנו عملים ומקבלים שבר, ושבר מצהה מצהה ונפל בוגולנו להיות ממוצי הרבנים להוציא לאור קונטרא זה "שער הלאות" עם הדושי תורה מאת גאנוי ארץ רשבכה^ג מדור האחדון שלא נדפסו מעולם ולהבהיר^ח והגאון האדור אדמור"ר מרן ראש ישיבתינו שליט"א עם כל המשתתפים בחוברת זו, מנהיגי הישיבה ותלמידיה.

מיותר לציין חשיבותה הרבה של הופעת חוברת זו הן להנחלת הישיבה לקיים קשר וברית עם יידי היישיבה ונאמניה בכל אתר ואთר, והן לתלמידי היישיבה והנכיהה המוצאים כאן אפשרות לבנות פרי חידושים איש איש כפי מהללו וחתמדתו בתורה, בשחותם בישיבתנו הקדושה, גם לרבות בבחינות קנאת סופרים תרבה חכמה, שהוא סיוע גדול לרכוש יידיועות

וידענו שלא יצאנו ידי חובתינו בקונטרא זה לתקינה באופן הראיי לבני תורה מרנן ורבנן ותלמידיהם, אמן תקותינו חזקה שא"ה בקונטראים הבאים נתקין מה שצורך תיקון, כי דבר חדש הוא אצלינו ועוד ידינו נתווה בעוז"י מזמן לזמן להוציא לאור חידושים נפלאים פנינים יקרים ולעשות צעים זפרחים ולהחדש חידושים בתרותינו הקדושה.

ומבקשים אנו סליחה מאת חברינו היקרים אשר לא זכו בקונטראים זהה להכנס בדברי תורה בגלל אפס המקום, נס כי אלצינו להסיבה כי רצינו להוציא לאור קודם חטلت הזמן ואתם הסליהת, וא"ה בקונטראים הכא יבא נס חלוקם..

אסירי תורה אנחנו לאדמור"ר מרן ראש ישיבתינו שליט"א על אשר המצא לנו תשובה אחת שהשוו לתלמיד ישיבה קדושה בעניין סדר ודרך הלימוד לתלמיד ישיבה, וחשכנו שדברים אלו מצהה לפרש מס בין תלמידי הישיבה לטען דבאי למדיע

יהודיה קליננברג

חיים צבי אדרלט

יקוטיאל יהודה גריינבואלד

ח שׁוֹבֵה בְּעַנִּין סֶדֶר הַלִּימֹוד מִמְּרָן הָגָן ר' מְנַשָּׁה קָלִין שְׁלוֹטָא רַאשֵׁה הַיְשִׁיבָה

דאסור לפסוק בע"פ דהוה כמורה בפניהם רבוי כי יש שם ספרים ולא אמרו רק בזמן חכמי הש"ס שככל שתרתם בע"פ נאמרה והतעם והחלוקת בהה פשוט כמובן. ומ"מ מאחר שכבר מתבו בא אליו לא אפטרנו בעלי ליה של תורה וקצת עצה בסדר לימודיו, כפי מה שלמדתי מפי דברי חז"ל המפורטים בש"ס מוסקמי, כי דבריהם זיל נאמרו לכל ישראל וללמוד על הכלל כלו יצאו והם לנו קדרים לעיניהם בכל מקומות ומהם לא נועז אפלו זין כל שהוא, ואם יילך בו אי"ה יציליח ללמידה וללמוד לשמר ולעשהות ולקיים את כל דברי תלמוד תורה הפק בה הפק בה דכלהה בה, וואשנה עלי להנתנות שם שאני כתוב זהה אני כתוב רק אם יש בה הסכמה הישיבה ובפרט יידין ראש הישיבה שליט"א כי ח"ז לומר הורכה לתלמידיו בלתי ידיעתו או ח"ז בלתי הסכמתו כמובן, ואם אין הסכמה הניל איז דברי כלל נחשבים.

ומראש צדורים ארנו דמצינו לח"ל סדר ואיפון הלימוד בגמ' שבת דף ס"ג ע"ה א"ר כתנא כד הוייא בר תמני סדי שנין והוה גמירנא ליה לכולייה הש"ס ולא הות ידענא דין מקרא יוצא מידי פשוט עד השטא Mai קמ"ל דליגמר אינש והדר ליסבר ע"כ. פריש"י ייגמר אינש ליגרים שמעטה מרבייה ואף על כהנא ולא הוה ידע לטולחו טעמהה ותדר ליסבר טעמהה דהה קשה ליה לרבות כהנא ולא הוה ידע להאי טעמא ותלמודיות הוה קים ליה מהההה בר תמני סרי ע"כ. נרא דפשטא ליה לרבות כהנא דליגרים איניש והדר ליסבר והעיקר ללימוד הרבה כל הש"ס וכונרא דליך חולק על זה ועין מס' ברכות ז"ג ובגמ' עז"י ואמ' רבא לעולם יימדר אדם תורה ואח"כ יהגה שנאמר בתורת ה' והדר ובתורתו יהגה ואמר רבא לעולם ליגרים אינש וע"ז ממשכח ואע"ג דלא ידע מאין קאמר ופריש"י ואחר כך יהגה ייעין בתלמודו לדמות מילאת למילאת

למען הרמת קרן התורה החלטנו להציג בראש כל חוברת תשובה או עניין הנוגעים לתלמידי ישיבה, וחשובות הדבר הננו פותחים בתשובה בענין סדרי הלימוד לתלמידים, מאות מרדן הגאון רаш הישיבה אשר חשב לתלמיד אחד מבואר בדברים אחדים. המערכת.

כבד הב' המופלג מלא פלא וכו'
תלמיד בישיבה הקדרהה וכו'
אחרשת"ט.

למאן דלא קחוינו מברכינה רייא שמייה מבריך ובבקש סליחה אויל לא שתוי עדריו עליו כראוי כי באינו מכיריא קאמינא. ובדבר שמקש עזה בדרכ הלימוד ואיזה דרכ' ישרה שיבור לו ויציליח בלימוזה והוא עכשוין בן נשע' עשרה שנה, מאיד הקשה לשאל כל כבר אמרו זיל אסור לומר שמוועה זו נאה הו אינה נאה וח"ז לי לומר זה נאה למדוד זהה לא וגמ' אם בזונתו דיא רצואה ברת מה לעשות בסדר הלימוד ואיזה דרך ישכון בו אוור להקלדים שמוועה זו ומסכת זו ואיזה לאחר וזה דבר זה עניין גדור הוא מאיד והכל תלוי בסדר הדברים מ"מ גם בזה קשה למתוב בע"פ וצריך לדעת תוכן نفس האדם ומעשו כי לאו דרכו של זה כדרכו של זה וממה שטוב לה אפеш רע לשני, ולמשל הרוי אמרו זיל חרב על הבדים חרב על שנאייהם של ת"ח שעוסקים בתורת בד בבד ולא עוד אלא שמתפסים שנאמר אשר נוארנו וגוי' ואפ"ה כתוב בספר חסידים דמי שרואה שמלציה יותר בלילה כשלמוד ביחסות ביחסות מברבים יכול ללמד ביחסות זע"כ דלא על הכלל כלו יצא. אלא שבמקומות אחר ישתי קצת דברמן הזה שכולם לומדים מתק ספרים אפלו למד ביחיד לא מקרי בד בבד שהרי הם הם רבותינו מבואר בכמה פוסקים

ה ק ר מ ה

והנה דוד הפלך ע"ה (תהלים מ' ט') ברוח קדשו כתוב לאמור לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך טעי ופי' הכוונה לפט"ש זיל ולא עם הארץ חסיד כי אין אדם יכול לעשות רצון קונו ואינו יודע רצונך מה הוא ומי שלא למד תורה ואינו בקי בה וכברט הלכותיה כדת מה לעשות האוק יקיים ז"ש לעשות רצונך אז רק אחר שתורתך בתוך טעי היינו אחר שלמדתי רציתך לעשות רצונך אז רק אחר שתורתך בתוך טעי היינו אחר שלמדתי תורה הרבה איז אוכל לעשות רצונך בשלמות כי לא ע"ה חסיד, וע"ז וזה אמרו רז"ל שישו מעי משום דתורת ה' הי' במעיהם, ועוד"ז אמרו זיל ע"ה מותר לך רצונך בדין ביה"כ של להיות בשבת ופי' רבותינו ז"ל משום דעובר על ד"ת וחיב מיתה ועין מהרש"א בח"א ובירושלמי פאה אמרו כל חפץיה לא ישוו בה ואפלו כל חללי עלמא עם מצות המלך לא ישוו בשבייל אותן אחת של תורה ז"ש ותלמוד תורה כננד قولם.

ואמרו רז"ל חייב אדם ללמד את בנו אומנות קם ר' נהורי ואמר מניה אני כל אומנות שבועלם ואני מלמד את בני אלא תורה שאדם יוכל משכברה בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ושאר כל האומנות איןם כן ששادرם בא לזרוי חולין או לזרוי זקנה או לזרוי יסורין ואני יכול לעסוק במלאכתו הרוי הוא מת ברעב, אבל התורה אינו כן אלא משמרתו מכל רע בנערותו ונוננתה לו אחרית ותקווה בזקנותו בגערותו מה הוא אומר וקוי ה' ייחלו כה (ישע"י ט') בזקנותו מה הוא אומר עוד ינובון בשיבת שנים ורעננים יהיו (תהלים צ'ב) עיון קדושין דף פ"ב כל העניין.

אהובי אחי יידי ותלמידי צאו וראו דרכ' ישרה שברר לנו ר' נהורי משמרת מכל דע בנערותו ונוננתה אחרית ותקווה בזקנותו תורה ח' תמיימה משיבת نفس אשרי חלקם אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו וכו' אשרינו כשאנו משכחים ומעריכים בכחינו נסיות וככמי מדרשת חזקון ונתחזקה בלמידה והتورה לשמה ואל תרדפו בתור תענגני עזה"ז כי אין לך תעונג גדוול מהתרת הספקות בתורה הקדושה, ותווכו לעלות במעלות התורה לחקירה ולהבינה למילסה ולהתרומות בקרנה, ויר' ד' שתהראה שכינה במעשי ידינו ויהי נועם ה' אלקינו עליינו ומעשה ידינו כוננה עליינו ומעשה ידינו כוננה...

הארכתי קצת בזה לפי שדראתי הרבה טועים בדבר ואומרים דייסבר קודם והדר ליגוט זוהו תיפוך דברי חוץ ולכון בעוניה הרבה תלמידים אינם מצליחין להיות בקיאים בש"ס ורוב דברי הפסוקים כיוון רמהפכין הסדר וליסבר איןום יכולין כמו שכותב הגרא"ז זיל שא"א ליסבר אף דבר אחד עד שלא שנה הרבה ונשארו קרייח מאן וקריח מאן, ועתה נבא לדידן מאחר דברינו דהעיקר לעולם יגורות ארם והדר ליסבר והנה בוגם ע"ז אמר רב אמור רב סדר הש"ס כל הקודם קודם ברוכות שבת פסחים שהם סדר היום ברכה הארץיה לכל يوم ואח"כ הלכות שבת שהם כהדים התלויים על חות' העשרה ואח"כ פסחים שהם הל' פסח איסור ברכת וו"ט וסדר מוער ואח"כ נשים ואח"כ נזקין ואח"כ קדושים טהרות ולא על חן סדרו רבינו הקדוש על דרך זה מושם לכל הקודם קודם, וזה אם יכול למד כלל השיס אין לשנות מהסדר שסדר לנו רבינו הקדוש אמרנו היה כי ב"מ"ה כבר י"ט ולמד כבר כמה מס' כי שכתב לי אמר אני דווא' אם למד כל הש"ס אין לך לדוד את כל התורה והאי ונכח כלנו לדוד את כל התורה כל האכל מ"מ צרך לה מתניתות ולא לפסוע פסעה גסה ולכן ונראה הדעיקר למד מה שהוא נכון יותר.

והנה ודאי שאין לך נחוץ יותר לבן תורה מלמדו הלהקהamus הארץיה בכל יום ובכל עת ובכל שעה, ולכון עצמי אמונה בס"ד בות האופן שלימוד שיעורי הישיבה כי לא באתי לגרוע משיעורי הישיבה אלא להוסיף עליהם. ולאחר החישור אלו בדברים הנחוצים כיותר גמר' עם פרש"י ע"מ ר"ף ורא"ש ור"ן כי הם כוללים ממש כל השיס ורוב ראשונים בקיצור ולהלכה על סדר קל ונזקין. טור וב"כ דרכ' נהא הוא, ש"ע פס מגיא או מ"ב אין לך מרחה טוביה המינה והוא היכרחה מפסיק קודם לכל דבר ויתחייב בא"ח מרישא ועוד גמרא שהיא ממש נחיות עד פק'ג' האיך להתengaשות ימי המעשה וכ"ש הל' שבת איסורי תורה מיתת

ברור בס"ד. עוד דרגבי תלמיר כ"ע מודיע דרגיס עדרף ולא נחלקו בזה אלא לגבי רב שתוא מעיל השבתה בתלמידי אבל להתלמוד לכ"ע גרים עדיף, ועוד שהרי הרב לא יגוחנו לשבש. ולפיו עליה לנ"ל דרכ"ע יגורט אדם והדר ליסבר וכ"ש אם יש לו רב דרגיס ודיק א"כ בזמנ הוה דאייא ספרים מדוקיים ולומד אצל ראש ישיבה דרגיס ודיק והאי דילגROS איניש והדר ליסבר.

רב סחרה אמר רב הונא מא"י דכתיב (משל' י"ג) הון מהבל ימעט וקוצץ על יד ירבה אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט ואם קובץ על יד ירבה אמר רבא ידע רבנן להאה מילתא ובערוי עליה אמר רב נחמן בר יצחק אנא עבדתה וקיים ביידי ע"כ. ופרש"י היליות רגריס הרבה יהר אינו יכ"ל חזור עלייו פעמים רבות ומשכח על יד מעת כי אתה רב דימי אמר משל לאדם שצד צפרין אם משבר בנפייה של ראשונה כולם מתיקיות בירוי ואם לאו און מתיקיות בידו משבר בנפייה פריש"י שאל תברח ע"כ ולכודרה פלוגתא דרבא רוכ' דימי כאן לשיטם אולימ מגמ' ב"ב דרב דימי אמר דילוד והכי מוכחה מלשון הגמ' ואמר רבא הנ' תרי מקרי דרכ' חד גריס ולא דיק וחדר רוכ' דימי ולא גריס מותבנין ההוא דגריס ולא דיק וששתה ממי לא גריס מרבה לריבי תורה ע"ש והוא פלא מש דרכ' דאיכא אחד דרגיס ולא דיק בה"ג ודאי חישינון משום שבשתה בזון דעל על אבל היכא דהמלמד גריס ודיק א"כ אינו מעיל שבשתה אלא גריס דילוד והדר יסביר בה"ג כ"ע מודי דילומיד ליגוט קודם והדר ליסבר ולא פליג בזה רב דימי ארבעה.

והכי מוכחה מלשון הגמ' ואמר רבא אין זה אמת דווא' הכא גם רבא מודי לצדריך לחזור על משנתו הרבה ולא פליג בהא רבא דימי ואמר רב דימי שבשתה וכו' ומיבור דוקא בכ"ג והגריס לא דיק אבל אי הוה תא גריס וריך ודאי דומוקמין מי שגריס דעתית ליה מעליותא למ"י שגריס הרביה ובזה לא פליג רב דימי אלא דיליכא תרוויזו או חיש רב דימי משום שבשתה אבל כי כן היכי הרב הוא גריס ודיק גריס כ"כ כמו הרב שותלmid לא יכול לדיק כ"כ כמו הרב מ"מ ליגוט והדר ליסבר ולששתה לא חישין בין דרבא רוכ' דימי ואורבנה הרב לא ישבש אותו ורק אפשר שלא יסביר הכל כפי כא שהרב גריס כה"ג לכ"ע ליגוטים עדיף דיליכא טעמא דרב דימי משום שבשתה דכון הרב הוא גריס ודיק ליכא שבשתה דליעיל רק שלא יכול להסביר היטיב ולזה כ"ע מידי הדר ליסבר זה לפנדי בנק למדחו בספר מונה מא"ה הוא אמר להקשחת ולטבז ובראשנה לא יעתה בן שמא יבטל והדר לא ימצא לו כל כשתיינוק מתחילה למלמד חדש הרי דרבא ס"ל נמי הא דשבשתה בזון דעל על נ"א כ"סotor עצמו, אמן התוס' פסחים הנ'ל כבר תמותה דרבא גופיה אית להה בלא יחוור שבשתה ממילא נפקא ותוי' דהינו בשלומד קמי' דרגיס ולא דיק שיכול להבון מעצמו בשינDEL אבל אז דאייריו בספר שאנו מונה סומך על ספרו ואיש יצא מידי טעונו ע"ש מבואר דס"ל להלך בין הלומד מספר שאנו מונה או מרוב שאנו דיק ולפי תוי' התוס' אומר אני עוז חלוק דיש חילוק היכי דהמלמד גריס ולא דיק ובין היכי דהמלמד גריס ודיק אלא שהتلמיד גריס ואינו מסביר הרכה דהא דפליג רב דימי ארבעה שבשתה בזון דעל על לא פליג אלא במלמד בגין דהגי מקרי דרכ' דאיכא אחד דרגיס ולא דיק בה"ג ודאי חישינון משום שבשתה בזון דעל על אבל דילאורה יש לעין מגמ' ב"ב כ"א ע"א ואמר רבא הנ' תרי מקרי דרכ' חד גריס ולא דיק וזה דיק ולא גריס מותבנין ההוא דגריס ולא דיק וששתה ממי לא גריס מרבה מחרදע אמר מותבנין דיק ולא גריס שבשתה בזון דעל על ששת חדשים וגוי' משמע דפליג בזון דרכ' דיק או דגריס וכ"כ מהם עדיף דיק או דגריס וכ"כ מכרה רב דימי מילודע אמר מותבנין דיק ולא גרים ששתה בזון דעל על יגורט און קייל' כרב דימי כמיבור עדרף ואון קייל' כרב דימי פליג עליו דיק ברמ"ס ובש"ע י"ר סי' רמ"ה וא"כ ה"ג אויל לא קייל' כרבא דלעולם יגורט אדם והדר ליסבר ולמה לא מצינו חולקים בזה בשום מקום אלא הביאו ס"ל כרבא בפשטוות העילן כנראה ס"ל כרבא בפשטוות דעיקר ליגוט הרבה וגס דברי טעם הם וכמו שכתו רשי' והגרא' זיל דא"א להבין אף דבר אחד על בורי או איננו יודע הרבה תורה זה עניין של מציאות הוה ואיך אפשר להלך על זה.

איברא דרבא גופיה בוגם פסחים קי"ב אהא דאמרו וכשאתה מלמד את בנק למדחו בספר מונה מא"ה הוא אמר

דבר מדיני התורה ופינה כל ימו לתלמיד בלבד לפי רוחם לבו וישוב דעתו עיין ש"ע היל' ובביאור הגרא"א מוקר הרבים.

אבל כיוון שכן א"כ נמצאה דלהלכה אכן פליגין אה מאתני דכל דבר צריך חמש שנים ללמידה שהרי צריך לשולש בתחלת לימודיו ולכן אבותינו קובל למד הבנים באופן זה שמיד שיתחיל למלמד מתחילה ללמידה עמו גראף שעדין לא השלים הגני שנויים בגולפערן נוכן בס"ד וראיתי להאחרונים שנתתקשו למה שינו אבותינו דרך הלימוד מהה שמבואר במשנה דברות ולפמ"ש לא קשה מידי שהרי לית הalcאתה כהא מתני" בזון דק"ל לצריך לשולש. שוב מצאיishi בש"ת ח"י סי' קכ"ד שהקשה ג"כ משנה זו ותיר' דרך בדורות הדאשווים שלא היה רשאים כתוב משנה לנן הצריכו זמן רב ללמידה המשנה ודבריו דוחוקים לרואה בזונה אבל לפיה מה שכתבתי את שיפר בס"ד.

ומעתה אם ישכיל אף יצליח ויזכה ללמידה הרבה או ואדי יזכה השית' לסייע ש"ס כלו וככל דברי חול' כי ואדי חיב גדור ווא ללמידה גפ"ת והגאון ר' שפטיל כתוב בצוואה שלו דליימוד גمرا דש"י תוס' בכל יום הווא חוויב כמו גנחת תפילין ולימוד הלכות קטועות בלי לימוד מקורים בדברי חול' בגמ' ואדי איתנו נכוון הווא עיין' ברכבי יי"ד סי' רמאי בשם תוש' בתרשו' חי' הנ"ל ומצתתי שהאריך שם הרבה בענין סדר הלימוד ע"ש כי דבש מצתת אוכל ודיק וב"ה שכיוונית לדעתו הרמה בכמה דברים.

המברכו בברכת התורה בלב ונפש

מנשה הקטן

ע"ש מה שהאריך. והדברים ברורים מארידים כספרים כי ודאי מן החיבור ופירושים אחרים כי מוצאה הלכה למשה האיך קודם לדעת מצות הדריך לכתה ולהתנהג ולא ליכשל ח"ז באיסוריים ובקיים המצוות ואם יספיק הפנאי אז ודי מזיה גודלה לדעת כל דברי חול' בין רבדים נהוגין ובין רבדים שאין נהוגין אלא שלאלו יש דין קדימה. וכי בזה כל דוא' שם אובי או. ואכתה פש' לנו לבאר הא מתני' באבות פיה מכ"א הוא היה אמר בן חמש שנים למקודם בו עשר למשנה בון שלש עשרה למצוות בן חמוץ שעשרה לתלמידו מחבירו אלא מתוך דבר הלמה וכל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא אני בדורות הקром אשר בולי עלה ע"ה זי"ד וא"ע היו בקיים בש"ע א"ח זי"ד ואמנו התעלסו ברכני ח"מ אבל בדור הזה אשר בעוניה כבוד התורה נתמעט ולא כולם בקיים בש"ע הלכה למשה ארבה ממנה זו והוא גודלה ועין של"ה מה עוד שבת קי"ד פסחים ק"ר ומגילה שכחtab לענין מס' מק' ק' מה כ"ח וסנהדרין צ"ב ואמריו זיל ב"ש כעין מ"מ וכ"ש בזמנם הלו לו לענין במקומות בה"ה אני משנה אף דוחה חריפי טפי מבואר בגמ' עירובין מ"מ כיוון דב"ה זו' לקבע הלכה כמותן היריפות במקומות בה"ה שהשם הלהת אינה משנה הגם שלעתיד עתירה הלכה לקבוע מהתום מבואר בספרים הקדושים..

ועתה פוק חוי דבר פלא לגאון קדמוני בעל חיבת הלבותה בהקדמה בר"ה ואמרת שמא המין הזה מן המצוות וכי בא"ד זיל ונשאל אחד מן החכמים על שאלה נכרית מענין דין הגירושין [כלומר שאלה זהה בטבע העולם חקירה ברין גירושין ונמצאת רק לרפאים] והשיב את שואל אתה גראף אין לך מדה גדרות מזו ולעלם הי רץ לשנה יותר מן הגראף ואמר לו בימי רבינו נשות משנה וז שבקו בעלי עולם מתניתין ואלו בתר גמורא הדר דרש להו ולעלם hei רץ לשנה יותר מן גמ' ע"ש בארכיות ברשי' והכין בזמן הזה כי' השוי רץ להלכה למשה וזה לא שצורך גם ללמידה קצת בענינים אחרים גם מוה אל תנח יידך ומיהו דוב גירסתו יתميد בד' חלקי ש"ע נסף על הר"י פ' הדרא"ש הורץ עד שהיה בקי בהם בטוב ויקח לעצמו ראי' מהני גדולי הראשונים שערוי הלבותה ביד ה' יו"ט יוכ"ב איסורי כרת ואיסורי משתו אח"כ טיז"ד עם שין וטיז' כל הג' חלקיים שג"כ דוב איסורי תורה ואיסורי משחו ואם יתון ה' ויזכה להשלים יתחל סדר א"ע שבונגיה בזמן הזה ורבינו ירוחם הר"ף הר"א"ש מהתו ורבינו ירוחם והב"י הרמ"א וכל הנמשכים אוחרים ובפרט כמו' שכביר עבר שמנת בית המקדש ועיין ברכות דף ח' משלחוב בועלמו אלא ד' אמות אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה ואין עומדים להתפלל אלא מתק הלכה פטקה ואל יפותר ארם מחבירו אלא מתוך דבר הלמה וכל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא זי"ד ואמנו התעלסו ברכני ח"מ אבל בדור הזה אשר בעוניה כבוד התורה נתמעט ולא כולם בקיים בש"ע הלכה למשה ארבה ממנה זו והוא גודלה ועין של"ה מה עוד שבת קי"ד פסחים ק"ר ומגילה שכחtab לענין מס' מק' ק' מה כ"ח וסנהדרין צ"ב ואמריו זיל ב"ש במקומות בה"ה אני משנה אף דוחה חריפי טפי מבואר בגמ' עירובין מ"מ כיוון דב"ה זו' לקבע הלכה כמותן היריפות במקומות בה"ה שהשם הלהת אינה משנה הגם שלעתיד עתירה הלכה לקבוע מהתום מבואר בספרים הקדושים..

והנה במכחבו כתוב שלומד בכל יום אלה רגעים במ"ב ואדי כי אין זה מפסיק למציא חפצו בהלכה ואם יזכה ה' לימוד כל ארבעה חללי שלוחן עדור וקורא אני בזוה מה שאמרו זיל ב"מ ל"ג ת"ד העוסקים במקרא מדה אינה מדה במשנה מדה ונוטlein עליה שכר גראף אין לך מדה גדרות מזו ולעלם הי רץ לשנה יותר מן הגראף ואמר לו בימי רבינו נשות משנה וז שבקו בעלי עולם מתניתין ואלו בתר גמורא הדר דרש להו ולעלם hei רץ לשנה יותר מן גמ' ע"ש בארכיות ברשי' והכין בזמן הזה כי' השוי רץ להלכה למשה וזה לא שצורך גם ללמידה קצת בענינים אחרים גם מוה אל תנח יידך ומיהו דוב גירסתו יתميد בד' חלקי ש"ע נסף על הר"י פ' הדרא"ש הורץ עד שהיה בקי בהם בטוב ויקח לעצמו ראי' מהני גדולי הראשונים

לפלפול נבוי"ו והוודאי פשוט בן דנוב"י על ב"ש הק' ואצליל וו. אכן לבבי לא בן ידמתה ולא אරיך בדקוקיו" רך אומר דרך כלל דמ"ש הב"ש דאי סימני" דרבנן ובע"י סי' מובהק בותר או אף' בכלים אלו ליבא דתמייה מושאל מ"מ הוא מילתא דלפעמים מושא לאלו ומילתא דתמייה מידבר בכיריו אינשי במ"מ החולין ע"ה ע"ב ואמרי" דלו השאלות ה' אומר מעצמו שהשאלו שחררי רוצח לידע דין אמרת דאל"ב לא הי בא לכ"ד ולא הי" אומר אבדתו ולכן אין"צ לשאל כלל אם השאלות אבל בשאר כל"י צריבי לשאלו אם השאלות והוא אמר שלא השאלות ונאמן במיגו וא"ש.

ושוב הביא דברי יש"ש שמעיתא ז' פ"כ"ב שהביא קושי" מהר"ש בק"ע בשות" סי' נ"א ותוסו" ב"ח סי' פ"ז ותשובה גאנטי בתראי סי' נ"א מה שתמזהו על הב"י וכותב דלפי הבנתם ביש בבי" דברי ב"י פשטא — אלא דקשי" לי לפי הבנתם ב"ש מ"ש ב"י בתש"י וב"ת מאן האי דכתבת הרא"ש כל נ"ב סי' ז' ואוטו שמצו והכירו הכתבי שוקרים שלו סימן מלובושים לא הי סי' דלפעמים משאל אלם מלובשו לאחרים עכ"ל ממשמע מלשונו דעתמא דס"י דבלים לא הי סי' היינו משומ דחויש" לשאלה וא"ב בארכני וכיס וטבעת דליך למחיש לשאלה נימא דהוי סימן וצריך לומר דלרבותן נקט דלפעמים משאל אלם מלובשו לאחרים למך דאי"פ' סי' דאריתיא מודי בכ"ג דלאו סי' דדרה היינו אי אמרי" סימנים דאריתיא אבל אי סימנים דרבנן ספר דחייש" לגם שואל לפני שעיה מיחוי חוי וידוע סי' דידיה אך בכלים דלא מושלי אינשי לייכא משומ דמספק לאן אי סימני" דרבנן אפי" בכלים דליך למחיש לשאלה לא הי סימן ואי נימא טעמא דב"י בכיס וארכני משומ דלפעמים מושאל גם הנך ובמ"ש הב"ש ולא הי מובהק ביתור א"ב מי קשי' לי להבי בהשדי הרא"ש שבת טעמא דשאלה ומדיק מני" הא ביס וארכני דליך למחיש לשאלה ניבא ובין דבכים וארכני נמי משומ שאלת את כי ולכון העלה בכוונתו דעתמא דב"י בכיס וארכני איינו משומ שאלת אלא משומ דאי"ס"י מובהק בכלים אלו ע"ש וכותב מעלהו דלפי" ש"ש ליטתה דמושלי אינשי כתוב הרא"ש דסי'

רכששולאים אותו אם השאלו לאחר רמי אנפשי" כמו הא דעתתו באונפל" ומידכר בראמרי" רך אומר דרך כלל דמ"ש נאמן במיגו אבל בכלי דלא מושל מהי דלפעמים מושא לאלו ומילתא דתמייה לחשאל כלים אלו ומילתא דתמייה מידבר בכיריו אינשי במ"מ החולין ע"ה ע"ב ואמרי" דלו השאלות ה' אומר מעצמו שהשאלו שחררי רוצח גט הלא הכלים הם רך סי' על המת ועל הגט וכן מוחרך באחרונים ומה פעומים עניין נובי" תנינא אה"ע סי' ס' וכיוון דיש חשש שאלת השהיאל לאחר כיוון דלפעמים משאל גם כלים אלו שוב לא הי" מובהק על האדם — אבל יש עוד פנים לומר دائ' סימני" לאו דאריתיא היינו משומ דחויש" שמא אידרטמי סי' בס"י או שמא מיחוי חוי או שמא בסומה בארכנא ועיי" חי" הרן חולין ע"ט ע"ב אך בס"י מובהק ביתור דלא שביה רק א' מאלף לא חייש" דאריתמי סי' בס"י ולא בסומה בארכנא ולא למחוי חוי דוא"א במקום המוצנע ובמ"ש נמי"פ' האשאה בתרא ודמ"ב"ן בחידושיו ועינן בסוף ס' ש"ש אמרנו אי היישין לשאלה נהי דכתבת דידיה היינו אי אמרי" סימנים דאריתיא אבל אי סימנים דרבנן ספר דחייש" לגם שואל לפני שעיה מיחוי חוי וידוע סי' דידיה אך בכלים דלא מושלי אינשי לייכא המשש זה רך בינו דלפעמים משאל אותם שוב לא הי סי' יודע הס"י — כיוון דאפשר שעיי" שאלת יודע הס"י — ועיי" בתוס' שבותות מ"ז ע"ב ד"ה וספר דאגותא באשרי שם דאם אומר על אדם ידוע שהוא גנבו אמרי" אוחזקי אישני בגנבי לא מוחזקי" רך הוא מרוב היישרל הבהירים שאינס גנבים אבל אם אומר שהגנבים גנbow לש"ה בינה דבמה גנבים איבא בעלמא ועיי" באבני מילואים סי' מ"ב אות י' — ולפנ' ATI בינו שפיר דרכי ב"י דהנ' בילים ע"ש וכותב מעלהו דלפי" ש"ש ליטתה דמושלי אינשי כתוב הרא"ש דסי'

ב' דין סימנים ואין חיישין ז' שאלות

מבתי"ק איש אלקום הגאון החפץ רשכבה"ג מרן ר' עמרם בלוט צ"ל ושיל"ת ב' אויפלא יומן ב' לט' בא תרשץ לפ"ק.

הא שלמה רבא להעוסק בהיות דאכפי ורבא הרכני הנגיד המופלג, מלא פלא, חריף וشنוג, מהו"ר ר' עקיבא בלואיא נ"י

מכתבו בדברי תורה הגיע עדי בערו ובזמןנו אבל עניינים שונים לא נחתוני די השב ועתה באתי על סדר דבריו ראשית דבר הביא קושי" עכשו"שהק' לדעת א"ע סי' ל"ב ד"ה עכשו"הkB סי' י"ז ס"ק ס"ט דאי סימני" דרבנן אפי" בבל' בתשו" שהביא ב"ש סי' י"ז ב"י בתשו" שהביא ב"ש סי' י"ז ס"ק מ"ב ולא דוקא לשאלה והא טבעת נמי חייש" לשאלה והא דאמרי" בגם' דבכלים אלו לא חייש" לשאלה היינו דזקא לאוקימתה דסימני" דאריתיא א"ב כי קאמר ת"ש חמ"ח חמור בסימני אוכף וכעוי למיפשט סי' י"ז ס"ק מ"ב ולא דוקא לשאלה חייש" דה"ה למכירה או לאיבידה חייש" הבי עי"ש א"ב קשי' שום אכיפה היבי מוחדרין ניחוש למכירה דמכירה שייך בכל דבר בשלה ובעל אכיפה ע"ש ניחוש לשאלה מה אמרת אוכף דרבנן שאלוי זה איינו דהא אי סימני" דרבנן לא מהני בה ע"ש — ולפנ"ד ייש ליישב דברך הק' פנ"ז בכתובות י"ב אמראי לא נחויר אכיפה אפי" בלבד סימנים רק בטב"ע ביוון שבעו"ר ברי ואין אדם מכחישו בכרי דהמוצא טוען לאכפו והוא הי' שלו ואינו מן הרוב ושפיר מוחזרי' משומ ברוי ושם אוקמי" פנ"ז מה אמרת שהוא מן הרוב שלא ארכדו חפץ זה הא ליתא דהא רוכא דעלמא לא הי' שלם מעולים ולא הם יוכלים לא מוחדרין ניחוש לשאלה נימא לא מהני בה ע"ש — ולפנ"ד ייש לומד דלאו ממו נפל אלא מרוכא ליר"מ ברי עדיף ותוי' דהמוצא יכול ושוב הביא קושי' בשם חכם אח' שהוא בנו"ב סי' ל"ז על דברת ב"ש שמלחק דכס"י קל"ב פסק דלא חייש" לשאלה באנקי מושם שבע"ד לפנינו ולא אמר דההיאל לא היישין לשאלה וכו' ותק' דאי מיררי שהוא בעצמו מצאו ויודע שלא השאל אל' בכלים אחר' נאמן ותוי' נוב"י דבשאך צרך שידע העולם אבד חפץ זה וגם הוא אחד בבירור שלא השאלים וככלים דלא מושלי אינשא מון הסתום לא השאלים וכו' ותק' וזה במ"ו איש אחר ודזקא אם הרוב משנה מן המיעוט שיע"ז לומר מתנגד לברוי שלו דהא רך א' מכל העולם אבד חפץ זה וגם הוא אחד באין כל העולם יכול להיות שהוא אבד חפץ וזה במ"ו לא השאל אל' בכלים אחר' נאמן ותוי' נוב"י דבשאך צרך שידע שהוא מן הרוב ולא מן המיעוט אבל בשאלה שלא השאלים וככלים דלא מושלי אינשא מון הסתום לא השאלים וכו' א"ב איך נאמן שלא השאל בעגיג במק"א בונת פנ"ז דהמוצא יכול מל"ו מ"ל אחר ועיי' חת"ס א"ע ח"ב תש"ו קמ"ד — ולכון פירשתי במק"א בונת פנ"ז דהמוצא יכול לא מירר דלאו ממו נפל אלא הוא מרוכא דעלמא שלא נפל מהם ואין

מיهو בעיקר קושי נובי אמאי חישוי לשאלת נמא חזקה כל מה שביד אדם הוא שלו לפי ענ"ד לק"מ דחזקה זה הוא רק חזקה כמו האי דסוקלי' ושורפי' על החזקות בקייחוין פ' וכן הוחזקה הנה בשיבונתי' שם ועי' באה"ע סי' י"ט ועי' חות' א"ה"ע ח"א סי' ע"ז ד"ה עניין החזקה מה שמרתץ קושי' הב"ש סי' י"ט וחשין חזקהכו שלא נתרדר בשום פעם שהוא ממן מ"מ אינה מועלת רק לעצמה ומה שהוחזק אבל לדעת ע"ז ד"א שלא הוחזק וכדאמר'י בכתובות כ"ז ע"ב אל הרי את בחזקתם במה היהם אוכלים בטלה בקדשי הגובל אף כאן בקדשי הגובל אבל לא אהני בתכל מטומהה א"א לאוקמא אהזקה דמעיקרא שהרי אפי' בשאובים טבל בחתקת מטומהה כו' שהי' מעיקרא אבל שוב אמר' ס"ד ר' קלוא ע"ז לפאי למשל בנפל למים שאין להם סוף דמה"ת מורתת לינשא רק דרבנן החמידו ליל דאומקמא אהזקה א"א דמעיקרא שהרי איננה כדמעיקרא דמעיקרא היהת א"א מה"ת ועכשו וודאי אינה א"א מה"ת ולא שיק' חזקה א"א ולהנ"ל לא חישוי לשאלת מכך חזקה מה שתחת יד אדם הוא שלו אבל בהאי דעתך קשור בכיס או בארכני שעדיין לא גורשה (זהו) נה וודאי א"א ואנו מוספקים אם יכול לגורשה בגוט וה שמא הוא של יוב"ש אחר נהי דמה"ת לא חישוי' ליב"ש אחר אבל כיוון דרבנן חזקי' א"כ (אינו יכול) לגורש בו דחישוי' לשאלת ואיז חזקה מה שביד אדם שלו אילא נגגרו חזקת א"א וודאי ופרדיק אה"ע ח"ר סי' מ"א.

ומה דקשי' לי על קושי' מהר"ם מינץ החדש יפה כיוון ומה"ט שכיתתי את ידי בפתח דברינו על קושי' נובי' על אופן אחר, ובזה יבקע אורו כשר, בנפשו ונפש החותם בברכת התורה מותך עשרה, עד ביתם רגלי מבשר.

עمرם הק' בלאום

אבל נוראה לי דמ"ש דבאיסוד דרבנן ליכא חזקת א"א אין לו פרטן דהא גם בספק אישור דרבנן שיש לו חזקת אישור מוקמינן אהזקה ואיסור כמ"ש ש"ד דיני ס"ס אותן כי אלא לסבאו כד לפי מה שהבינו גודלי האחרוגים דברי הר'ש פ"ב דמקוואות דבטבל מטומהה חמורה בב' מקוואותichert שאותה שואה ואחת אינה שאבה וא"י אם בשאבה ואחת אינה שאבה ולבעל אבידה מודו תוס' דגש מודרבנן חישוי' לשאלת משל' ולק' — זמה"ט אני תמה עיגנו קושי' מהר' י"פ מליל' דאי סימני' דרבנן סמכ' באיסור דרבנן על סימנים ולשון הגם' משמע איפכא דקאמר כי עביד דרבנן תקנתא במונא אבל באיסודה לא עביד דרבנן תקנתא והוא שפת יתר אלא דבר לא פורקי מושיע' הנ"ל דאפי' ליא ר' רק חיש דרבנן מ"מ לא מהני סימנים דלא עביד דרבנן תקנתא זו באיסורו — ומכ"ש בא' דרבנן שהוא מחשש איסורי דאוריתא דהמיר ספרי ולא אמר' ב' ספיקא דרבנן לקולא עין ש"ד דיני ס"ס אותן כי סודיה' וגם וודאי לא סמכ' איסינים לעז סימנים דרבנן — וגם מה דפשיטה לי' לנובי' דאי סימנים דרבנן הני חושא דשוני יב"ש מה"ת אינו מוכחה דודאי א' סימני' דאוריתא ועכ' לא חישוי' דאיתרמי סימן כסימן ה'ג לא חישוי' דאיתרמי שמא כשם א' סימנים דרבנן אין ראי' דהו משומ דחישין שמא איתרמי סימן כסימן כי היכא דניחס לשמא כשם מה"ת דפashed דלא חישוי' לא דאיתרמי סימן כסימן לא חישוי' דאיתרמי סימן כסימן ה'ג דמה"ת חישוי' לשני יב"ש ע"ש.

ולפ"ז הק' מעלו מה פריך אלא הא דתניא מצאו קשור בכיס או בארכני וכו' ניחש לשאלת הא הר' חושא דשלא הוא לישב מתני' דין מעידי' דלעלום סימני' דאוריתא ר' דחיישי' לשאלת ולנוב' י'ש ר' רק מדרבן הוי חושא דשני יב"ש ר' רק מדרבן וכבר כתבו תוס' ביבמות דמודרבנן לא חישוי' לשאלת ע"ש — הנה קושתו רק לדעת מהר"ל מפרגאג דאי סימני' דרבנן לא חישוי' לשאלת אבל לדעת שאר פוסקים דאי סימנים דרבנן כיש מסברא חישוי' לשאלת שפיר י'ל דקושי' הנ'ג' הוא א' סימני' דרבנן וא' חשא דשני יב"ש הוא מה'ת.

בדין ספיקא דאוריתא נא שם ת-לוי
מכת"ק מרכז הגאון הכהן הירושלמי בנו ציון בולם ה"ד

איסורא ס"ל אם למקרא וממצוות קրינן חותם "ע"ש והרי מכוון פסחים ט"ז בחולמים ע"ש והקשה עליו הרשב"א וא"כ מה"ת לcola רק מדרכנו אולין וביבורת ל"ג דר' יושיע ס"ל יתרומה למורה א"צ לשמרה בטהרה משום דיש אשם תלוי הכא על הספק היבי משחת עכ"ח ס"ל החטבה א' שנינו ולא שני לה, וב' מהרי"ט ח"ב סי' א' השני דלמ"ד בבריותות י"ז החטבהacha שנינו מודה הרמכ"ם דמדרא, מה"ת שמי הומרא אל הרמכ"ם פסק במ"ד שחי החטבות שנינו ובאיקבע איסורא מודה מברכת עפ"י מהר"ד דהכא איקבע והכא לא איקבע איסורא והוא נזון בישוב קשי' הרמכ"ם דמיהית להומרא ריק החטבה א' ספק חלב הרמכ"ם ס"ל דמה"ת ליקלא עיש' — ובಛשכות בית שערים או"ח סי' א' ב'acci מ"ר זצ"ל לישוב בהה מה השער השאל שם מאבות דר' ג' פרק מה שהעיר השואל מה"ת לחומרא לי' ר'ם אומר כל העובר עבירה א' בספק מעלה עלייו הכתוב מלאו שעאו וא"כ ריש ראי' מה לשוי הפסוקים דסדא"ז מה"ת לחומרא ולפי האמור ניחא דמכואר בבריותות ח'י דר'ם לא בעי קביעות לאיסורא ובמ"ד החטבהacci שנינו וא"כ אייזו לשיטתו שפיר אמר ספיק בודאי אבל לדיזון דקייל' במ"דathy החטבות אין ראי' דסדא' לחומרא ר' מיהיר עוזי בזה בדפק' אר' דלא איקבע איסורא מ"מ הר' אית ב' סי' צד חומרא דהוי ספיק איסור מיתה דאלין בעלה לחומרא אפי' אי ולפי' נ"ל אדם בספק ברת אמרין סדא' לחומרה ה'ג בספק איסור קל דעתם ב' ריבוי איסורים וא"כ ל"ש תוס' שבעות כ"ז וביצה כ"ה דכוניה לאיכא נמי איסור עשה דא"ז וממייא איכא נמי איסור עשה דא"ז וממייא איכא בעלה איסור עשה ולית ואולין בספקו לחומרה ומעתה לפ"ז שפיר י"ל דעתמא דר' א' דוחייב א"ת בחאלב בו הוא משום דהוי ספיק איסור ברת וא"י דהו מ"ה תוס' שבונות ב' ר' י"ל דוחייב א"ת בחאלב דבعلמא ס"ל יש אם למסורת ס"ל דלא ר' פ' לאכבי דמאי מדרכה נסתירה וא"ר יושיע לא מהימנה האיר מלכנו על היחוד ופי' תוד"ה ואין דה' פ' לעזירא בספק א' אם נבעה לבשר דלא איקבע איסורי זב' כבורה' ז' וא"ב איסורא דחדרא מניינו ל"א סדא' איסורי על היוזה והקשו דפה'ג בשלמא במרכחת דאיקבע איסורא דהא ודאי יש באן פסול בעלים בגין ספיקו לחומרא משא"ב ביחס דא"א שלא איקבע איסורא ספיקו לcola ע"ב. ואמיןא למה דמכואר בבריותות שט' דלמ"ד החטבה א' שנינו משום דס' א' אם למסורת וממצוות בתוב בפתח' ולמ"ד ב' החטבות שנינו דבר נאיקבע

"אשם תלוי" שהביא דברי ראש يوسف חולין ד"ה "המורות חיים" שב' דר' אליעזר דס"ל בריתות שם דברי מביא על חלו שאמ תלוי עכ"ב סובר דחיב בחטיבה א' ולא בעי' איקבע איסורא וא"כ עכ"ח ס"ל סדרא' לחומרה והגאון מתר"ר חיים בהן מלכוב עצ' של השיב מתר"ר היה דהו נגיד גمرا מפורשת מתפלא שהוא נגיד גمرا בריתות כ"ה עכ"ב דר' סוכר אשם בריתות בא על הנכילה וע"ש בריש' א"ב איך אפשר לומר דהו דמיהית ר' וא' תולוי בא על הנכילה והגאון נגיד והתוס' — ומAEA דנתני לפני אבא מאה"ג צ"ל לפ"ז ב' פ"ט מוטמא מה הי' בספק איסור ברת או מיתה אף' להרמכ"ם סדא' מה"ת לחומרא עכ"ח ה'פ' דבמדברת אלין הפסוקים וא"ג דהו איסור לאו משום דעתה ב' צד חומרא דאיקבע איסורא ובב' ג' סדא' מה"ת לחומרא ולפי האמור ניחא דמכואר בבריותות ח'י דר'ם לא בעי קביעות לאיסורא ובמ"ד החטבהacci שנינו וא"כ אייזו לשיטתו שפיר אמר ספיק בודאי אבל לדיזון דקייל' במ"דathy החטבות אין ראי' דסדא' לחומרא ר' מיהיר עוזי בזה בדפק' אר' דלא איקבע איסורא מ"מ הר' אית ב' סי' צד חומרא דהוי ספיק איסור מיתה דאלין בעלה לחומרא אפי' אי ולפי' נ"ל אדם בספק ברת אמרין סדא' לחומרה ה'ג בספק איסור קל דעתם ב' ריבוי איסורים וא"כ ל"ש תוס' שבעות כ"ז וביצה כ"ה דכוניה לאיכא נמי איסור עשה דא"ז וממייא איכא נמי איסור עשה דא"ז וממייא איכא בעלה איסור עשה ולית ואולין בספקו לחומרה ומעתה לפ"ז שפיר י"ל דעתמא דר' א' דוחייב א"ת בחאלב בו הוא משום דהוי ספיק איסור ברת וא"י דהו מ"ה תוס' שבונות ב' ר' י"ל דוחייב א"ת בחאלב דבعلמא ס"ל יש אם למסורת ס"ל דלא ר' פ' לאכבי דמאי מדרכה נסתירה וא"ר יושיע לא מהימנה האיר מלכנו על היחוד ופי' תוד"ה ואין דה' פ' לעזירא בספק א' אם נבעה לבשר דלא איקבע איסורי זב' כבורה' ז' וא"ב איסורא דחדרא מניינו ל"א סדא' איסורי על היוזה והקשו דפה'ג בשלמא במרכחת דאיקבע איסורא דהא ודאי יש באן פסול בעלים בגין ספיקו לחומרא משא"ב ביחס דא"א שלא איקבע איסורא ספיקו לcola ע"ב.

אמנם באמת המיעין בתוס' בריתות חי' ד"ה באנו וכוהגות שמי' הנdfs בגליון ש"ס ווילנא יראה דר' א' דסוכר דבוק' חיבין על חלו שאמ תלוי לאו רוני ר' ר' א' בר' פלוגתי' דר' יושיע אלא ר' אליעזר גרשין וא"כ בנין דברי הגאון ולענין שם יודע לו יביא על שגנותו

בגדר ויסוד חזקה צדקת מכתיק מרן הגאון הקרוש ר' דוד שלמה פרנקל הי"ד

אהובי ידריד, מה שהשיב לי בתשובה אמה שהבאתי ראי' מרברוי הפני מסוגי' רשם יפהה דאמ טמאה וראי' מדרבן אברה חזקה טהרתה אף לדאורייתא שאין הדמיון עליה יפהה דהפנני' בתק שטם החזק כשרות היא מטעם דוב ואם זונת בעוריה פנו' נמי יצאה מרוב בנות ישראל הבשים ושוב אין באן חזק צדקת בליל ר'יל רזונת גם בעורה אשת איש ונבון בגין דמיון לענייננו, הנה אמרת ונבון (ובן נראה להדי'א מדברי התוס' חולין ועי' בשורת מהר'א יזר' סי' נ'ג, ובן נראה להדי'א מדברי התוס' חולין י'א ע'ב ר'ה בגן שבתבו דין מציע למירק משומ דאולין בתחר חזקה השערד האם בחזק צדקת ע'ב) ומיבור דחזקתו זו לאו מבה דוב הוא דאל'ב ג'כ' בסכנתה הפנ'י סכנת החזקים ופ'ם על החור אוינו יודע מהיכן למדו שהם סוכרים בהפני' שחזק צדקת לא הווי

חטאתי ואית לי ג'ש למצות אב' נקופו ועכ'ח שאין חובה וכזה וודאי ייל דליך להוביח רסדא' לחומרא דאפי' אי סדא' לקולא מביא קרבן ביוון שלבו נקופו אבל בס' איסור ברת והתרודה חייב' להבאה קרבן א' מת מוה שפ' מובה רסדא' מה'ת לחומרא ועכ'ח צ'ל דבעיןן כי חתיבות דאיקבע איסורה ובזה מורה דרמב'ס' רסדא' ר'יל שיבול להבייא אבל לא בתורת חובה.

ומעתה חד' שזובינו לאוקמי גי' ר' ר' אליעזר הוא דסוכד דחיב א'ת בחלב בו ובוין שהוא ספק ברת א'ב' חיבורא נקופו איינו חובה ר'ק שיבול להבייא יוסף אל דהגןן מה'ת לקולא מאשם ר'יל למושם דהוי ספק ברת הוא רס'ל סדא' לחומרא ואי' משומ דס'ל לר' תברא והובא בש'ד יזר' סי' קב'ז אני אמרת שbam'ת א'ת א'ת דה'ת מותד וא'כ לבך מניא א'ת א'ת דה'ת מותד מ'ם לבו נקופו ע'ש ולעפנ'ר יש לדון בוה וולדמר דמה שמביא א'ת בשלבו בנבילה לא קאמר חיבים שהרי לא עדיף מס' נבילה שכ' תוס' דלא הי' חובה ועוד שהרי הרשב'א בתשובה שביא בא'י ושי'ך שם קאי ברכר שאינו איסור תורה וכן הירושלמי

בלבד היבא שאנו רניין אם נעשה מעשה המסלק את החזקה אם לאו ואם לא עשה כהוגן הווי' כאלו לא עשה כלום רק תכא כיון דעתשה מעשה-המשלק את החזקה אלא שיש ספק אם הוציא מגורה במובןAMILA ורו'ק.

ומש'כ' כהרגנ'י' שסבירת הר'ש בפ'ב דס'ל דחוקת צדקת הווי' חזקת הגוף ובוון שיש סוכרים שיש חזקת הגוף ובוון שיש חזקת הגוף והוא ראי' שהבאתי ראי' גמורה במובןAMILA ורו'ק.

ומש'כ' דמוקאות דומה למש'ב המרי'יט לפענ'ר' אינו דומה כל' כי אנכי הראת רבבי הר'ש זה זמן כביר הרבה פעמים ולא הבנתי בו בונה וזמני התם בכירו שיצא מטמאה לגמרי ר'ק שיש ספק אם טבל קודם בימים כשרים ואח'ב בשאובין ונמא ע'י' השאובין מטמאה דרבנן אבל לא נשאר עליו מטמאה ראשונה בלוט ואפי' לשיטת הפטוקים הסוכרים דמחזקים מאייסר לאיסור תורה הינו איסור חפצא אבל לא איסור תורה לשניות איסור חפצא אבל לא איסור תורה דהויא איסור גברא עיין בטיב גיטין בטוף פרק דטמאה דרבנן לא תוי ר'ק אגררא שבתב דטמאה דרבנן לא תוי ר'ק איסור דרשה טמאה שהוא שראה טהור א'א להיות טמא בעצם ובן ממשמע מדברי ר'ש' ר'ם'ז'

ד'ה איסורה נמי ליבא רקטן לאו בר קיבולי'ת קנטא דרבנן הוא עציל ובפרט לפ'ם שבתבו האחדונים דאין מחזקים מאיסור לאיסור ר'ק באחו ענין עצמוadam' השם לאיסור לאיסור לאיסור אפי' אין לו שום שימית לאיסור זה א'ב' לעניין קדושים ואמרין העמד אשה איזורה בחזקת פנו' הוי לנו להקל אם היתה או בשעת קדושין תורה או טמאה נירה אלא וודאי דאין מחזיקין אלא באחו ענין עצמו ורו'ק.

אבל הפנ'י' בחולין ר' יוז' ע'א בתב סברא זו בפשיות דביוון ישיא חזקתו טמאה דאורייתא שוב ליבא חזקתו טמאה אפי' מדרבן גב' טבל ועלה ונמצא עליו דבר חזץ ע'ש ועי' בפתח סי' קצ'ח טקי'ב.

ואפי' נאמר כמו שהבינו האחדונים בברבי הר'ש דהוו סבירת הפנ'י' הנ'ל נמי יש להקל ולומר שאין ראי' לנידון דירון דשאני התם דביוון דעתשה מעשה המסלק את החזקה א'ב'תו לא מוקמינן איזוקטה ועי' ברשב'א יכחות מהר'ר' חיים בהן וצ'ל הם שרירין וקיימיין דברי' א' חיים.

אבל באמת כל זה אין צדיק והבא תלבד היבא את החזקה אם לאו ואם לא עשה כהוגן הווי' כאלו לא עשה כלום רק תכא כיון דעתשה מעשה-המשלק את החזקה אלא שיש ספק אם הוציא מגורה במובןAMILA ורו'ק.

אבל מ'ם סברא זו שבתבתי דומה לסכנת מהרי'יט דשאני האחדונים שכתי דאסור דרבנן הווי' איסור חפצא ולא איסור גברא ראי' לאו שמי'ת דרבנן לא איסור דאורייתא בודאי לאו שמי'ת דרבנן לא איסור דאורייתא דאיתו ענין עצמו דכיוון שבאה טמאה דרבנן שראתה דם ודם וה אפשר שגרם לה טמאה דאורייתא בודאי מחייקין מטמאה דרבנן לטמאה דאורייתא ولو יה'י' דאין מחייקין מ'ם איזורה החזק פנו' הוי לנו להקל החזקתו טמאת טורתה שאין לה שב החזק תורה ורו'ק.

ומש'כ' כהרגנ'י' שאין להבייא ראי' מרברוי ט'ז' סי' ש'כ' ב' חשש מיתה לנידנה ש'ג' בעולה לראות ומועדה לבך ואפי' הלל ודסוכר מפקודת לפקידה איןו אל לא לחומר תרומה וקדושים בשם' התוס' שם ועי' אין לא דמות נירה להעין חשש מיתה עכ'ל ימל נא לעיין ברברי חז'ר' סי' ק'צ' ביאורים סי' ק'ג' ש'כ' דהפלוגתא לא הווי ר'ק לעניין טהרות ביוחן דלא נמצא הריעותא בטהרה עצמה משא'כ' ברכר דאיתיליך ריעותא בגופה מהר'ק'ין מזמן למן ע'ש וה'ג' באשה דאיתיליך ריעותא בגופה והחו'ר' אתי לש'י' ודו'ק.

אבל באמת כל זה אין צדיק והבא

בעניין בדיקת חמץ במס' פסחים

ממרן הגאון ר' מנשה קליעון שליט"א ראש הישיבה

במסכת פסחים דף ב) במשנה או ר' מאיר דבביטול מכיון מ"ע דתשביתו ודלא כהצלה ע"פ דעת ר' של ועיין שפט אמרת案. ולשיטת הר"ז י"ל בתרי אונפי או יאמר כיון דאמרו לקמן דף ב"ז ע"ב ל"ר תשביתו שרפה דוקמן מפרר וורה לרוח המשמע דעיקר הכוונה שלא יהיה הא חמצץ וכל שאין לו חמץ קיימ בזה עשת רתשביתו בכל אופן, וא"כ ה"ג דמלים עשה דתשביתו ע"י ביטול ולא גרע מפרט וורה לרוח הפן הב' י"ל לפ' שיטת קצת אחרונים דעשה רתשביתו אינה אלא אישור עשה ואין בה כרתי קיומ כל אלא לדלאורה מדברי הר"ז לא משמע הכל לעמינו שם.

אבירא דמעקר ואדינא פריכא שהרי ר"ש י"ז ול בעצמו כתוב לקמן דף ר' ע"ב ד"ה בביטול בעלמא דמכתיב תשביתו ולא כתיב תעבורי והשבטה ז"ב מ"ע אל היו חושין כל לתקון ע"כ. אמן המעיין בברורו הר"ן גראה הפך זה שכח רמה שהצרכו חכמים בדיקה בחמצץ יותר מஸואר איסורין ולא כרש"ל וצ"ע ר' בדיבינו הצל"ח שכח דלכן הצידר ר"ש בדיקה מדאוריתא משום מ"ע רתשביתו ואדרבה הרי מבואר להיפוך דמשום מ"ע רתשביתו סגי בלב.

והנה יש שכחובו רהינו טעםם הדצרכו בדיקה מושום רבביטול חמישין שמא ימצא גלוסקא יפה ויחסוב עלייו ויאכל ונמצא בטל התפרק שחייב בלבו וחוץ החמצץ להיו של ועיין ע"ב בפיה"מ כאן ותו"ט שם ובמאריך כאן ועוד"ק. ונראה דהינו רוקא אי נימה בביטול מועל מטעם הפקר אבל אי נימה רבביטול דמעיל בחמצץ הוא ר' דין חדש בחמצץ דוקמן גוזה"כ הוא א"כ מאן נימה אין דלאחר שבittel כתיקנו ע"ש וסימן דהוא על דרך ר"ש י"ז.

לא מידי לטמא למפרע מש רק אחר ומון רחיבת אש תלו依 אבל אחר ומון מהתורה אפי' אחר זמן אם הטילה מים או ברקה עצמה بعد אבל אפשר לסובר מושום דכתלי בית הרחם לא העמידותו עד זמן מרובה ורו"ק. דהיכא דעתיליד ריעוטא בגופא

דמעיל לו חורה דלמא לאחר שבטל החמל בלבו והשבתו כבר קיים מ"ע דתשביתו ואינו מועל חורתו כלום. דמייא' ב' בדרכם אינם ברשותם של אדם וושאנ כתוב כלו הן ברשותם לעבור עליו בבל יראה וב"י, וזה היכא דלא השבית כדין תורה אבל היכא רתשביית כדין תורה הדרינן אדינא דאיון ברשותו לעבור עליו ג"כ ומנא לנו דמעיל חורתו לעניין לעבור עליו הלitorio שלו.

ובאמת כי גם בהפקר דפשיטה להו דמעיל חורתה להיות שלו לא ברורה לי הא מילא דהמפרק חמצו וא"כ חורתו בו דמעיל החורה וחומר מההפקר להיות שלו דנראה דוקא לר' יוסי (נדירים מ"ד) רהפקר לא הוה עד דאתי לרשותות וכפה שאנו קייל דהפקר יצא מרשומו מיד שהפקר אמריא יועל חורתו דלקרי שלו והיכן מצינו דמחשבת חורה עשרה קניין בלי קניין ממש ואדרבה מפרש בשיס' ופוסקים דהמפרק דבר שאינו יכול לחזור בו עניין נדרים הנ"ל וח"מ יכול לחזור בו עניין נדרים הנ"ל וח"מ (ס"י רע"ג) ואפיו לשיטת הרמב"ם ז"ל פ"ב מה"נ הי"ב דהפקר מטעם נדר ממש עיין (חו"מ ס' רע"ג רק"א) מ"מ פשות דאיון יכול לחזור בו עניין באחרונים מה שפלפלו אי יכול לשאול אהפקר ננדר ובאמת כי כבר הר"ן נדרים פ"ה כתוב דלא מצינו שאלה בהפקר וא"כ הררא קושין אמריא חמישין רשותו לכל העולם, והשנigen שמסלק רשותו רשות כל העולם מננו ובכח"ג דאיון כמcar אינו אסור בשבת. עוד העלה שם דבחמצץ כיוון דא"א לומר שמדובר לכל העולם שהרי אסור לכל ישראל בהפקר וא"כ הררא קושין אמריא חמישין שע"י שיחשוב עליו לאכלו יבטל ההפקר דהא אפילו אומר בפירוש שרצה לחזור מההפקר איינו מועל רק אם רוצה לחיות שלו ועיין ע"ב דהא מטהק רשותה בלבו וזה החמצץ להיות בו מחודש ואין לומר דהא מטעם חצירו של אדם קונה לו אמרו כן שהרי אמרו דמןצה בטל ההפקר שחשב להב"ה לא שכנאו מכאן ולהבא.

ואשר נראה בזה למד' רתשבייה בחמצץ הרא דין מיוחד ואיתו מדין הפקר דעלמא דכיוון בחמצץ איתו ברשותו של אדים אלה שעשו הכתוב כלו הרא והוא בעינן ATI לרשותות וכפה לדינה ע"ש והטעם בזה רהא דבעי ר' יוסי עד דאיון לרשותות זכה היכא דאייא זכה אבל הכא כיוון רכ"ע אסורים לזכות בו

א"כ כל עיקר ההפקר אינו להקנות סילוק רשות קתינן לה בחמץ האיד יכולן לחזור בו ולאחר העיון גם הא לא תברא הוא דואמר אני סברא ישרת בוה בס"ד, דכלארה תהאה איך מועל סילוק רשות ביל קניין כל ולהלא קי"ל האמור לחבידו דין ורבדים אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולחת ממנה לא אמר כלום ומאחר ידי מסולחת אינו מועל לענין שלא יקרה שלו ואמידתו לכלום נחשבת והאריך מועל כאן סילוק רשות. אמנם נראה הרדרש"א גיטין מג"ב הקשה אמא' רודק בהפкар לעלמא רהפקר מה עשו קניין ומוקנה לבי' עלא ולמן כיה רכבך מסולחת לא מהני ווי' הדינו טעמא' משומ דלשן זה משמע אין לו עסק בו אלא היא עצמה והלך לגבי עבר ריש לו ר' לזכות בעצמו מהני לגבי שדה לא מהני ולא אמר כלום ע"ש.

מובא רשות דיסילוק רשות היכא דאייא רשות אחד דאיתיך וחל עלייה כה"ג סילוק רשות מהני אבל היכא דיליכא רשות אהדרנא דליך עלייה לא מהני סילוק רשות ומילא מובן במחלוקת למ"ד דהו סילוק רשות הררי אייכא כאן רשות להלה ומיד שנסתלק המלה עיי' מהילה ביד הלה זוכת מהשבה שהיחס לאכילתה והוציא מחשבתו שחייב לבטל ורבדיהם מתוקים מרbesch ומושבת גיב' קושיתנו דהמקיר אינו יכול לחזור בו ממי' רשות שפיר יכול לחזור בו וא' בחמץ נמי כי' דאין רשות סילוק רשות דאות אחר לזכות בו מיל' דכיוון דהיא הפקר הוא לא' כה' רשות שפיר יכול לחזור בו ועיין א"ח סי' דמ"ז לענין מפקר בהמתו ובתשובה אהדרת הארץ.

ואכתיב יש לנו להבין מחלוקת הרשב"א והריטב"א לענין דין מהילה שנחalker בו אי מהילה הוה מטעם קניין או סילוק רשות הובא בבי' הו"ס סי' קצ'ה דעתה הרשב"א דמחלוקת לא הוי הקנה בא סילוק רשות בעלמא ולכן המוחל להבידר מה שחייב לו והלה לא רצתה במחלוקת הה מהילה אבל להריטב"א קידושין ט"ז דמחלוקת זאת הקנה אם כן כל שלא רצה להול באישוד כל הראה ובב"י וכן לענין איסור שבת עיין טראוח סי' דמ"ז ובמג'א שם ובכו'א להגרש' סי' תמא' ואדרים ה' כי' מהפקר סי' י"א ולא תקsha דהאריך מצינו כיה רמסילק מאיסור ולא ממון דעתנו מוכח עיין וזה בגמ' דהיכא דאייא סילוק רשות אינו יכול

רשות אהדרת לחול עליו ולכן אין יכול לחזור בו כבר ברגע שנסתלק רשות המלה קפה עלי רשות הולה וא"א בחזרה אבל כל היכא דיליכא רשות אהדרת הכהן דכול לחזור בו ואתה שפיר דחישין שמא ימצא גלסקא יפה וייחשוב לאכלה ונמצא בטל הביטול למפרע ועובד בבי' ובג' ובאמת כי בהא יש לישב שיטות הרמב"ם והפרק הוא מכח נדר וכולם תמהו עליו דא"כ יויאל לו שאלה כמו נדר ובקוצה"ה רצה להמציא מותה הימנשימים כמו דק"ל לענין הנודר מנכסיו דבנוי יורשים אותן ולפמ"ש נדרה לאמר בוגנות הרמב"ם דס"ל הרפרק אינו עווה קניין אלא סילוק רשות הוא וא"כ כל שלא בא לידי רשות אחד היה יכול לחזור בוoso' ר' רבכל הפקר אינו אלא סילוק רשות אלא דמ"מ כתוב הרמב"ם דאסוד לחזור בו מטעם נדר אבל אין בוגנותו דהפרק הוא דין נדר אלא הפקר הוה סילוק רשות מטעם נדר אבל אין בוגנותו דהפרק הוה לנעל'.

ומעתה מושבים רשי' ותוס' כמי' חומר וכל אחד לשיטתו איזיל דרש'י בסמוך רף ד' כתוב דביטול הואה השbetaה בלב ואינו הפקר ממש וע"כ ס"ל מהארדי דהו עניין של סילוק רשות וא"כ רשות כהן' ענין של סילוק רשות והוא כל שחשב עליו חורה מבטילו הראשון וזה לפען' ר' דבר יקר. ואתי שפיר דברי המארדי והא דלא מהני סילוק רשות כהן' רשות כמ"ש ירי מסולחת הימנו בשורת הינו מושום רהטם הסילוק רשות צדי' לעשות קניין וסילוק רשות בלא קניין לא מהני לענין קניינים של ממון אבל הכא הסילוק רשות הוא רק לענין איסור.

עוד ייל' דסילוק רשות מכח הפקר עדיף מידיו מסולחת גבי שדה דיסילוק רשות מכח הפקר מהני עכ"פ כ"כ שלא יעבור עליו איזידר צרי' קניין ממש ולכן כתבו בכיטול בעלמא סגי' וא"כ עיקר בדיקת דלמא ATI' וקצת יש להעיר מדרכי הצל"ח פחסים דף ו' ר' דה דאמר ד"א שהעה דבר חדש לשיטת הפסוקים דחמצ' מש' שעוט ולמעלה אין עבור עליו בבי' וב' וליכא אלא איסור עשה רתشبיו בו משא'כ סילוק רשות במחילה דאייא אף שלא מהני אם מכדו בכיס' או

בענין מצוה הבא בא בירח

מהרב שמואל יודא בלום מנהל הישיבה

מתניחין לולב הגול ותיבש פסלול וכור וקתי נגמרה קא פסיק ותני לש' ביו"ט דראשון וליש ביוט שני וכו' א"ר יוחנן משומ רשב"י משומ דהיל' מצוה הבא בעבירה שנא' והבאתם גאל ואת הפסח וכו' גול דומי' רפסח דרבנן רך אליבא דרבנן דפ"ק אבל לר' דיליף מקרא דהbatchם וכו' ודאי דהוי דארוייאד דכון משמע רדשה בגול דומי' רפסח דמה פסח דארוייאד אף גול דארוייאד. ועוד רלא מצינו בשום דוכתא שנבייא עומד ומזהיר על מצות דרבנן וכואן גול דומי' דפסח בין לפני יאוש ובין מיניהם בשארימי החג כל עצמו של המצוה לה רך מרובנן לא תקנו חכמים לפסול מצהוב"ע דהוי כען תרי דרבנן ולענ"ד הסברה נוכנה וישראל היא. ואית לפולין לסתן לולב של אשירה איליבי ולכנן ל"מ התוס' לתירוץ רך דבאמת לנגול לא איצטריך לכט רך לשאל ומשם דאול, ודריש ל"י מקרא תיל' משומ מצהוב"ע וכו' הייחו בתימה ותמה המהרש"א דלא"א אמריא לא הקשו מגמ' רליעל שלחי פ"ב דרבנן מכתירים בסוכחה טאללה ופסלו סוכה גולה מלך דלמת לי קרא דליך תיל' משומ דהוי מצהוב"ע כאשר הקשו באמת לעיל ט' ריה הוא וכו' וא' ניחא ל' להtos' הכא כתוב בענינו ולש' בו מצהוב"ע אינו אלא מרובנן ל"ש לימי רדאין וזה מביך אלא מנאץ על מה שהתרדה ה תורה ועין כיון מדרובנן א"כ קושי' מlolב דארירה וממצה של טבי' גמי ניחא עכטו"ר מהרש"א. ואני בעניין לא כן עMRI ואני רדאה שום קושי' על התוס' ומהרש"א מדויל ידי' משתלים דמאי לא הקשה אריש דברי התוס' שמקשים דליך לכם להוציא את הגול תיל' משומ דהוי מצהוב"ע ותוי' דבאמת לנגול לא איצטריך רך

שרהי כבר החמץ אינו ברשותו מ"מ אם משכו העכו"ם מרשות ישראל ברשות מ"מ זה רך כי' שלא נכסם כללה (ועיין מהר"ם לבלין כאן שנראיין דברי' כדבריו אלא שאני הרחתי הדברים והוספתי קצת נוף משהה שהריה הוא הפלך ואין לו בעלים וכיון שכאו הא"י לעניין ממו' למזרי והוא שלו אפשר ששוב אין ישראל

דאורייתא ולידי' מוכרים אנו חלק בין קודם נני ביבן לאחר קניין בדברי התוס' אבל אי הוי רך דרבנן או בל"ה ניחא הוכחתה גמורה דמן דאמר קרבנו ולא הגול לאחר יאוש סובר דיאוש ל"ק דל"ל דסובר דקונה ואסור משומ מצהוב"ע.

והיווצה לנו מוה דעתינו מצהוב"ע אי הוי דארוייאד או דרבנן במחלוקת תנאים או אמראים שנוי' ועפי' נואה ל' דזה הוי ג"כ פלוגת ר' יוחנן וורי' ב"ג א"ש אי' יוצאיין בו"ט ב' בגול דרי' סובר דמצהוב"ע אסור מן התורה במצוות דארוייאד סובר דבמצווה דרבנן תקנו ג"כ אחיכים מצהוב"ע יהא פסול אבל ר' יצחק ב"ג א"ש סוברים לכל עיקר פסול מצהוב"ע ל' רך מרובנן ולכו במצוות דרבנן בנו' ר' מיניהם בשארימי החג כל עצמו של המצוה לה רך מרובנן לא תקנו חכמים לפסול מצהוב"ע דהוי כען תרי דרבנן ולענ"ד הסברה נוכנה וישראל היא. ואית לפולין לסתן לולב של אשירה איליבי ולכנן ל"מ התוס' לתירוץ רך דבאמת לנגול לא איצטריך לכט רך לשאל ומשם דאול, ודריש ל"י מקרא תיל' משומ מצהוב"ע וכו' הייחו בתימה ותמה המהרש"א דלא"א אמריא לא הקשו מגמ' רליעל שלחי פ"ב דרבנן מכתירים בסוכחה טאללה ופסלו סוכה גולה מלך דלמת לי קרא דליך תיל' משומ דהוי מצהוב"ע כאשר הקשו באמת לעיל ט' ריה הוא וכו' וא' ניחא ל' להtos' הכא כתוב בענינו ולש' בו מצהוב"ע אינו אלא מרובנן ל"ש לימי רדאין וזה מביך אלא מנאץ על מה שהתרדה ה תורה ועין כיון מדרובנן א"כ קושי' מlolב דארירה וממצה של טבי' גמי ניחא עכטו"ר מהרש"א. ואני בעניין לא כן עMRI ואני רדאה שום קושי' על התוס' ומהרש"א מדויל ידי' משתלים דמאי לא הקשה אריש דברי התוס' שמקשים דליך לכם להוציא את הגול תיל' משומ דהוי מצהוב"ע ותוי' דבאמת לנגול לא איצטריך רך

אליבא רך יוחנן דסובר דמצהוב"ע יש לומר כן אבל התוס' אולו הכא רך דרבנן לע"ק וא' גריידא ל"ק וא' גמי קני' י"ל דהוי מצהוב"ע אבל להtos' אולו למאן דסובר דמצהוב"ע אבל שפה ר' יאשן הגול הוא משומ מצהוב"ע דהא לה' יאשן הרדי' יאשן לע"ק, ונואה דזדא' אליבא רך דרבנן ולכון שפה כתוב שקסבר יאשן גריידא ל"ק וא' גמי קני' י"ל דהוי מצהוב"ע אבל להtos' אולו למאן דסובר יאשן לע"ק דל"ל דרבנן ולא הגול הוא משומ מצהוב"ע דהא לה' יאשן הרדי' יאשן לע"ק, ונואה דזדא' אליבא רך יוחנן דסובר דמצהוב"ע

ב ע נ י נ ל א O ח נ י ת ק L U S H H

מ ת ל מ I D I H I S H I B H

אם ביעור חמץ בפסח בשရיפה או בכל דבר שיכולים לעמוד ומנהני אף מפוד וורה לרוח לר' ר' הדשהה רק בשရיפה על כרחך ע"י השבתה הוא מתיקן גם הלא שמקורת ולפ"ז מה שקדם הש"ס רбел יראה הוי לאו הנתק לעשה מבואר שם בהשוגיא דאלאבי ראתה הוי ניתק לעשה קאי שם אליברי דרי".

אבל לדבנן הדשהה בכל דבר הנה כל ציוויל התורה בתשביתו הוא רק שלא יעבור מכואן ולהבא על בל יראה ובול ימצא ע"כ לדבנן אין גוףם באיה אפין יעשה דכל עיקר ההשבה הוא רק שלא היה החמש עיר בעולם ולא יעבד מכואן ולהבא על בל יראה ומ"כ לא הוי לאו הנתק לעשה זה לא בא לתיקן הלא. — ולפ"ז הד"מ ייל סביר לדבנן וא"כ לא הוי ניתק לעשה ואידיך לטעם שלא עשה מעשה אבל התוס' סבר בר' צ"ה ע"א בתוס' ד'ה בפייטה דאפלו לדבנן זה גם ניתק לעשה או קשה שוב על הרמב"ם לפי רעת מוס' ונראה לתזריך גם לפי דברי התוס' דלא הוי ניתק לעשה אלא אם העשה כתיבה בסמוך לאו, ולפ"ז אין דהלאו לא כתיבה בסמוך לאו הוי לאו הנתק לעשה.

ובזה מושב דברי הרמב"ם אפלו לפי דברי התוס' וחלוקה זה דלאו הנתק לעשה דזוקא היכא דהלאו סמוך לעשה יכולים לתרץ עיר קוישיא גROLAH

בת"י ה'ב' שמצוות אכילת הקרבן היא על הכהן המקדיב ובשער י"ב ה'י הכהן הגרול מקדיב ועליו עיקר מצוות האכילה והוא מצווה בקרבן וזה למשחה האכילה מידי בבליטים שלא היו המקדיבים אבל הני בבליטים מוכד את הבוכר ובזה לא היו מצווים בוה למשחה ומנתנות הכהנה נקרה מה שהבחן מקבל ועליו המצויה לאכול ולגבו שיר למשחה ושפיר מושב מה שהבליטים היו אוכלים אותו חי דלא צדיק למשחה לגביבתו ורו"ק.

יום טוב גליק

פסחים דף צ"ה ע"א, ת"ד הכל חוק הפסח יעשו אותו יכול שם שהראשון אסור בכל יראה ובול ימצא אך שני אסור בכל יראה ובול ימצא ת"ל על מצות ומודרים יאכלו. ואון לי אלא מצות עשה מצות ל"ת מנין ת"ל לא ישאירו מוננו עד בקר, ואין לי מצות ל"ת שניתק לעשה, מצות ל"ת גמור מנין ת"ל ועוצם לא ישברבו בו מה הפdet מפורש מ"ע ול"ת שניתק לעשה ול"ת גמור ע"ש. על זה כתוב הרמב"ם הלוות חמץ ומזה פרק אי דאיינו לוקה מושום כל יראה ובול ימצע אלא א"כ קנה חמץ בפסח או החמש חמץ בפסח כדר' קנה שעשה אבל אם היה לו חמץ קודם הפסח ובא הפסח ולא ביעיד אלא הניחו ברשותו אף על פי שעבד על שני יאון בכל זאת איינו לוקה מון התורה מפני שלא עשה בו מעשה, ומכיון אותו מרותות עכ"ל.

לכארהה קשה על הרמב"ם מה בכ"ר שעשה מעשה, אפילו הוא עשה מעשה בכל זאת לא היה חייב מפני שהוא לאו הנתק לעשה ולאו הנתק לעשה אין לוקין עליו.

ויש להתרץ דברי הרמב"ם, הדבר זה אי מקרי לאו הנתק לעשה, או לא מקרי לאו הנתק לעשה תלו בפלוגות ד' יורה ירבנן לעיל דף כ"א ע"א

בזה למשחה אבל כל שהקדשים נאכלין שלא ע"י הבעלים אלא ע"י אחרים אין בזה מצות למשחה ומותר לאכלן כמו שתן ומושבים דברי דשי"י ובבכורות מידי כתהון וזה מוכד את הבוכר ובזה לייכאתו על היישרל דין למשחה שהרי איןו זוכל בתורת בעלים ובפסחים אידי באכילת הקרבנות כשהבעלים אוכלים אותם. ולפי זה יש לישב את דברי התפארת ישראל אף שכוננו לא רוחה לה ע"פ ישראליים שהקדיבו קקל' למוצה עלי הבעלים לאכול את הבשר או שיר

ב ד י נ 5 מ ש ח ה ב מ ת נ O T H C H O N A

מחרב משלט פרנקל ר' ים בישיבה

בדינין בגמ' זבחים דף ע"ה ע"ב אמר דמי בר חמוץ תמורה מות בכור אינו מאכילים לנזרת תמורה מות בכור אינו גפרה תמורתו מהו בכור אינו נשקל תמורתו מהו וכו' ובתוס' שם ד'ה בכור הקש לעגנון בכור פריו אין לגורלה ובחרול כדדרשין למשחה לגרולה הא כיוון דלאו מנתנת כהונה הא לא שייך מה שמה וכו' מביאר מרבדי התוס' אין לשמה זkidim דלאו מנתנת כהונה הוא לא זkidim שבאה למשחה וראיית ליקצת מפרושים שרצוי לישב בוה הא רtanן במחות פ"א מ"ז הביבלים הי' אוכלים כהונה וזה לשונו אין מפידין שהגע זמננו להפטר מן הסועודה דהינו לאחר הפסח שהוא נאכל באלת קדשין על השבוע שכך חוכת כל הקדשנות כדר' קדשי' להמשחה לגרולה כדר' שהמלכים אוכלים מבואר דגס בקרבנות שאינן מנתנת כהונה שיר בזו למשחה וכן מבואר שם בדשכ"ם דף קי"ט ע"ב להריא בר' האדרילאי לי וגוטlia לאבא וכו' מפואר ג'ב בתוספי הר"א"ש הוריות גם בשאר קרבנותBei למשחה ועיין ש"ת פני מבין סי' קצ"ר עוד תמהו דהרי הטעאת ואשם ומנתנות נמי בכלל מנתנות הם כמכואר גמ' חולין, ויפת תמהו עליו וגרולה מו' תקשה מגמ' אלא שיש לעין דברש"י בדורות כ"ז ע"א ד'ה אלה גבל הנוי מנתנת בכור קדשנות דמים נינוח כתוב וזה לשונו דאם דצה כהני הוי נינח להו. הци הוי נינח להו.

אלא שיש לעין דברש"י בדורות כ"ז ע"א ד'ה אלה גבל הנוי מנתנת בכור קדשנות דמים נינוח כתוב בכור ודורע ולחיטים כהן למפור בשדר בכור ודורע ולחיטים וקידבה מוכד לישראל ומתו לא עלי לוי' לישראל למכילנו בצלוי ובחרול כי היכי דעביד כהן ע"ש מבואר לאכורה דישראל לא בעי למשחה למזרן כי"ז י"ז סי' ק"ה רמשיב לא קתשה מגמ' סוטהatis' בדורות כ"ז שכתבי רמשחה לא שיר אלא בבשר שחד רפואש דשיך במנחות שהוא כמה מלבד שרכיריהם סותרים מובאים ע"ה ע"ב ד"ה שביעית שהקש תרומה קודם כמן כהנים שקבלו מנתנת כהונה או ישראליים שהקדיבו קקל' למוצה עלי הבעלים לאכול את הבשר או שיר

וונראה בוה לחושך פריו למשחה לא שייך אלא בעדים האוכלים את שלחת שיר עלי א"ל בעדים האוכלים את שלחת כמן כהנים שקבלו מנתנת כהונה או ישראליים שהקדיבו קקל' למוצה עלי הבעלים לאכול את הבשר או שיר

יקוטיאל יודא גדריגוואלדבעניין באשר זם בדינוי ממוניות

איתא במסכת מכות רף ה' ע"ב תנא בריבי אומר לא הרגו נחרגין ורבנו אין נחרגין אמר אבי בני לאו קיז הו. אמר לו, לימרתו רביינו שאין עונשים מן הדין ע"כ. ומובואר בתוספות במסכת בא קמא רף ר' ע"ב ד"ה ועודים ובצמו והויל באשר עשה ולא באשר זם. ובסדר אורדים וחביבים שלא שיך עפ"י עדים זוממים חביבים לאשד זם וממן י"ח כתוב ליישב את קושית של המשנה למלך בממון באשר זם ולא באשר עשה על הריטב"א ואין זה קושיא רהא עדין צידך גט שחרור וא"כ עדין לא נגמר המשנה. ועיין בדיטב"א בפ"ק דקדושין מש"כ בזה מ"מ הוא כתבו חלק על התוספות ותובאו רביינו בנימוקי יוסף במסכת בא בתדא פרק חוקת הבתים (דף נ"י ע"א) דהנה מבואר שם בשונה דאם עדים העירו שפלוני השוויה על התוספות ריש פרק נעלה שנתפתחה רלך לא מקרי הילך ונגי עבר שהפיל שינו הוואיל ומחרס גט שייחור חשייב עדין באשר זם ולא ולקיים וכלאורה התירוץ איינו מבן דמה שאמר דכין שהעבר צידך גט ועתה קודם קורם גמר דין און להם לשולם כלום כראיה במסכת מכות ואם לא לאחדר מר דין כיוון רקמזהו ביה מיר כי לו באשר עשה ותידוץ האחר כתrox התוספות ותידוץ השני זה הריטב"א ראמר: שהמחזיק הוא חזון לקרקע כדשו את הגט שחרור הרי מה שצידך גט שייחור היינו להתייר בחתורין ואין קודם שהחוירוה שמשתאה הוא באשר זה נגע לשבעודו של העבר כלפי האדון והרי זה באשר עשה ולא באשר זם. עכ"ל הנימוקי יוסף הרי לנו שיטת הריטב"א נגיד שיטת התוס' הנ"ל וס"ל רגס בממון אמרינו באשר זם ולא לרעת הריטב"א מכל עדים שהעירו על עשתה, והנה המשנה למלך בפרק כ"א מהלכות עדות הלהה ר' הקשה על

טעמו דברב"מ דברב"א נתן הטעם ממשום רדוחה לאו שאב"מ ובפ"י כתוב טעם ממשום דהוי ניתק לעשה ובתרוץ שתירצנו לעיל יכולם לתרוץ גם את הקושי הזה. בקר ואע"פ שעבר איתו לוקה לפני הזין שכתח המניח/amודים ולא הקטירין עיר שלנו ונפסלו בLINE ה' ז עבור בללא תעשה שנאמר לא ילין חלב חגי עד כתוב צידיך ארום להשתדל שלא לאו ישאר משבר הפסח עד בקר שנאמר לא תהיירו ממןעו עד בקר ואם השאייד בין הראשון ובין השני עבר בל"ת ואינו לוקה על לאו זה שהרי ניתק לעשה שנאמר והנתרד ממן באש תשופו ע"כ וצ"ע למה שינה הרמב"ם את

של הערים לא יצא לפועל ורק בוגר מהשבה ולא בוגר מעשה ואע"פ שב"ר פסק שהعبد משוחרר מ"מ אחרי שהומו התברר שהפסק טעות ועתה הוא עבד ולא נתקיימה מהשבותם לשחררו תмир ולכך חייב שפיר כאשר זם וחביבים לשלם אף לרעת הריטב"א. וכן הקושיא מעידי שור הגיטקל שהוזמו לא קשיא לפי הרכבים הנ"ל רבשהה שהחומו העדים היה השור מותר בהנאה ואף פעם לא נasad א"כ ערותם של הערים להפטיד השור לא יצא לפועל הרי הוא בוגר כאשר זם ולא עשה לכך משלימים ממו עדים זוממים אף להריטב"א ואע"פ דס"ל להריטב"א דמה שאפשר בחזרה השוכ מעשה היינו ורואה נשנתן המעטה דרטף סוף הב"ד החזיא ממון מיר להה למלה אבל אם רס רתיהה מהשבותו או משלימים וכן מושב השאלה מעידי בן גורשה ובן חלוצה דראדי שנתקייד שפסק ב"ד הוא טעות כי העדים הוויאו הרי נתברר עתה כי מעולם לא היה פולני בן גורשה ואין כאן שום מעשה ולכך הזריכה הגטרא פסק מיהור הרעים נעשין בן גורשה ובן חלוצה, ובאמת זה מוכחה מרברי הריטב"א בפרק חקוק הบทים שהליך ראם המחזיק נמצאו בקרע בשעה שרונים עליו ה' ז כאשר עשה והמשנה בפ' חקוק הบทים מרברת מקרה שהחזיק לא נמצא בקרע ולכואירה קשה מה נ"מ אם המחזיק נמצא לישב בוה דהוריון או לא נמצא בקרע בשעת גור דין או לא הrai ב"ד פסק שהמחזיק וכיה בקרע מלחמת השמעיר לא מוחה בתוך י' שנים וזרוי והמחזיק וכיה לפנוי י' שנים כבר ע"י שקנה מהمعدער ואין צידיך לנתקה עכשו א"כ גם אם לא נמצא בקרע הרי כאלו נמצא בה, ולפי הרבים הניל מושב אסם המחזיק לא נמצא בקרע והערדים הוויאו הרי לא נעשה שום מעשה עפ"י ערותם של הערים כי מה שהיעדו שהקרע בחזוק המחזיק הרי עתה מתברר שלא היה מושב שגנימר ראיון ע"פ שהעבר בתשעת גמר דין וב"ד פסק שהקרע שייכת עבד בתחילת ה"כ התקבר שמחשובם העדרים העבר נשאר

חיים צבי עדרם**בעניין המתפלל אחורי רבו**

פסע שלוש פסיעות נאלו לא התפלל וא"כ פריך שפיר ור' ימי היכי עביר היכי דיל"ל שהתפלל סוף ר' אמרות דכיוון שמורה לפסוע ג' פסיעות לפני המתפלל יפסע רב שלוש פסיעות רהטם שאסור להתפלל אחורי רבו פירש רש"י מושם להתפלל תוך ר' אמרות דבב' ר' ימי יהודא ורב לא היה לבור מזמו ופסע שלוש פסיעות ויתא אסור לחזור למקום בו יהוא צירק לעומך על עמודו ונמצא ר' מתפלל תוך ר' א של רבבו.

והשתא את שפיר לישן הגمرا בשינה בקשיהם מהסדר דלעיל, דלעיל כתבו שם תלת. ע"ש, ומתפלל אחורי ואסור לעובר נגnder המתפלל וכאנ' פריך קידם אהא דלא לעובר, דהא רבامي ורב אס' שטא שמעתא תליתאי ובתר היכי פריך אהא דר' ירמיה המתפלל אחורי רב ולא התחל עט ר' ירמיה ושוא קודם להא דר' אמי ור' אס' ולפמ"ש את שפיר דבכיוון הביא הא דדר' א קודם שלא ניא דודאי ר' ירמיה בסוף ר' א וג' המתפלל מותר לא פסע דרב לא פסע, וכי תימא למה לא פסע רב טהרי היה לו בבר ר' א וג' בר' לחזור הו"א דודאי רב ס"ל דאפיקו היכי אסור לעובר לפני המתפלל לולמר אפיקו יותר מר' א וג' ולכנן הקדימא תא דר"א ור' א חלפו לפני המתפלל וא"כ

לאחר זמן איסור אלא שקיי על שעת הבדיקה באור ליידadam משכח חמץ יבטל ואם לא יבטל ע"כ ולפי זה מטוריך שיטת הטור. דאה"ב בי"ס גופא אם מוציא חמץ בכיתו שלא ביטול שפיר עבר עליה בה"ב למפרע אפיקו לא ראות וכדרעת הדא"ש ברף ו' ע"ב שדרוק מלשון הכתוב לא יראה וכו' כתוב לא תראה ש"מ דקרהआת לא אשמעין דלא יהיו לו חמץ במקום הראי לראייה ואעפ' שאינו יודע מהם בכיתו מכל מקום בל יראה אייכא עכ"ה שפיר מקשה הגمرا וכו' משכחת לה לבטלה רואה לא קאי על מודר המועד כל' ווזע'ק.

במסכת ברכות דף כ"ז עמור א' רב איקלא לבי גניבא צלי של שבת בערב שבת והיה מצלי רב ירמיה בר אבא לאחורי', דרב וסימן רב ולא פסקיה לצולותיה דרבבי ירמיה שמע מינה תלת. שמע מינה מתפלל ארם של שבת בערב שבת ושמע מינה מתפלל תלמיד אחורי רבבו ושמע מינה אסור לעובר בגנוג המתפללון ומפרש רשי' וכי לא פסקו לצולותיה, שלא הפסק בין רב ירמיה ולכוטל לעובר פניו ולישב במקומו אלא עמד על עמו. משמע מרשי' דמותר לפסוע לאחורי שלוש פסיעות רק שאסור לעובר לפני המתפלל ולישב במקומו. וכ"ב המ"א בס"י ק"ב דרך ממשע מפירוש רש"י. וסימן המ"א מ"מ מהירושלמי יש ראי' שאסור לפסוע. וקשה טובא לדמא פירש רש"י שלא כהירושלמי. ונראה דרשוי יש הכרה מגمرا דירין דמותר לפסוע ג' פסיעות די נימא דגمرا דירין טובר דאסור לפסוע ג' פסיעות כשאחד מתפלל אחורי רבו ר' אמרות כמו שמער בש"ע ר' דינה כרשות אחת, ורב לא פסע ר' ירמיה היה כרשות אחת, ורב לא פסע ג' פסיעות לפסוע שלוש פסיעות דהוה צורך רב' ירמיה. אלא ע"כ דגمرا דירין טובר דמותר לפסוע שלוש פסיעות דהוה צורך התפללה כדאפיקו בזימה דבל' שלא

שסביר שיש לו עוד שעת עד זמן שריפה ואחר כך בזום שריפה יהיה חס עליה לשורפה וע"ז מקשה התוס' שפיר לפיר' רש"י דמאי פריך הגمرا וכו' משכחת ליה לבטלה — והיינו כוונת המקשין דלהה לו לבטל בין אם משכח בין אם לא משכח דרי לו שיה צוריך לבטלה, די לנו בשעת בדיקה צוריך לבטל אם מצא חמץ בשעת בדיקה צוריך לבטל אם מצא חמץ בשעת בדיקה צוריך לבטל אם מצא חמץ בשעת בדיקה צוריך לבטלה, דלא פירוש צוריך לבטל הינו סמוך לשרפתיו לבטלה צוריך לבטלה, דלא דקאמר רב יהודה הבודק צוריך שיבטל. זלמה צוריך לומר כוונת רש"י דהא דקאמר רב יהודה הבודק צוריך שיבטל. לא אמר איפכא המבטלה צוריך שיבטל ולאשמעין דבota טפי דאפיקו

תפיסה כמעשה ולכון הרוי זה כאשר העשה ופטורים לשלם. ע"כ מושב הריבט"א דבוח הענין משלמים בקרקע מ"מ הרי הוא חפוץ בה וחשובה

בעניין ביטול ובעור חמץ

המזרד כתוב באורח חיים ס"י תל"ד זול' ואחר הבדיקה מיד בלילה יבטלנו ויאמר כל חמירה מיד רשותי בראיתיה ברשותי דלא חותית זולא בירעתיה ליבטל ליהו. רהشتא אפיקו אם נשר בבית חמץ שלא מצא אינו עובר עלייו דהזה הפקר ולא דיליה היא עלי' והנה הבה' שם אמר דהינו אם לא מבטל ומצא אה"כ חמץ בפסח עובר בבל ימצא למפרע אף שלא ראהו. והקשה הב"ח ר' א' והוא בנדג' סוג' הלשון המבטל צוריך ליבדק הוו' א' דיבטל כל אימת שריצה ויבדק גם כן כל אימת שריצה ממשום זה אמר הבודק שמשמע רקי עיל המתניתין דריש פירקו דתני שם אויר לייד' בודקין את החמצ וועל עצמו לבדוק.

אלא צוריך לומר שאי היה אמר

לעומת הבודק צוריך ליבדק הוו' א' דיבטל שיריצה ממשום וזה אמר הבודק שמשמע רקי עיל המתניתין דריש פירקו דתני זה דמיד סמוך צוריך לבטלו ועל זה זה אAKER שיריצה ממשום מ"ט ר' ב' בזימה דכל מקום צוריך לבטל גם כן בלילה מיד סמוך לבדיקה ומכאן מוציא רש"י דון וזה דמיד סמוך צוריך לבטלו ועל זה פריך הגمرا שם מ"ט ר' ב' בזימה דבדוק ולא מצא למה ליתו הביטול ומשני שמא ימצא גLOSEKA יפה ומיינן מזא' ע"כ, והקשה בתוס' שם דמה פריך והשrema עליה לשרפתיו ומשו' אפיקו רגע אחר ונמצא עובר בבל יראה וביל ימצא הגمرا לפי זה וכי משכיח לבטלה זו לפירש רש"י אמרין דרעתיה עלייה, וחס עליה לבטלה?

ונראה לתוך דבי רש"י דהנה המהרש"א תמה הלא רש"י לא כתוב אלא רחם עלייה לשרפתיו וכמי שמכחלה לה לבטלה והיינו כי פירשו מא' קאמר רב יהודה הבודק צוריך שיבטל דמשמע בין שלא מצא חמץ חמץ בשעת בדיקה צוריך לבטל די לנו בשעת בדיקה צוריך לבטל אם מצא חמץ בשעת בדיקה צוריך לבטל אם לא מצא חמץ צוריך לבטל הינו סמוך לשרפתיו לבטלה צוריך לבטלה, דלא פירוש צוריך לבטל הינו סמוך לשרפתיו לבטלה צוריך לבטלה, דלא דקאמר רב יהודה הבודק צוריך שיבטל. לא אמר איפכא המבטלה צוריך שיבטל ולאשמעין דבota טפי דאפיקו

מחמת פסק ב"ד והוחקתו בקרקע הווה מעשה ופטורים לשלם. ע"כ מושב הריבט"א דבוח הענין משלמים בקרקע מ"מ הרי הוא חפוץ בה וחשובה

שער חלבות

חומר שלמה עדليب

ס' מ א ל ברך

לא דעלו נמי תיקש קושי הניל מה ראה הביא מסומה דחיב מדרבנן, יש ליישב ע"פ משכ' הנוב' אורה'ה סי' קי"ב בתשובה לשואל שהקשת דאמר סומא פטור מן המצוות עבדנן יומא טבא לרבען, דהה לא מפיקידנא והוא עבדנן, וכתבו התוס' מכון מדקך ר'ת דנסים מברכות על מצות עשה שהוא גרמא ע"ג דפטורות למגורי דאפילו מדרבנן לא מיהובי וכוי' דאי לאו היכי שמח ר' יוסף והלא מפסיד כל הברכות כלל ע"כ, חרבם פסק בה' ציצית פ"ג ה"ט נשים וכו' פטורות מן הציצית, נשים וכו' שרצו להתעטף מתעטפין בא ברכה והראב"ד שם חזק עליו ומביא ראה מגרא דידן מברכות דאי לא מברכות מה יומא טבא איכא — יש להקשות הרaab"ד מה ראה הביא מסומה, דכיוון דמגרא דינון מברכות דאי לא מברכות דמגרא דינון מברכות דאי לא מברכות ערובין דיה אמרו סומא חיב מדרבנן ולך מברך ומה שמה ר' יוסוף הינו משומם דמדאוריתא אינו חיב אבל אשפה דפרטה למגורי לעולם ייל דאיתנה מברכת.

אייברא דכו כתוב רבינו ירוחם נתיב ג' ח"א זיל' סומא פטור מכל המצוות אלא ע"כ צ"ל דاعפ"כ סומא יכול לרברך הוαι וכל שעדר אל מזומנים יכול גם הוא לומר אקב"ז ומטעים זה האשה נמי יכול לברכ ע"כ, ולפי זה שפיר ראייה המצוות שפטור ויש חולקים עליו הרaab"ד ראה מסומה דנסים מברכות דאוריתא על לא דלא תסור נמי אינו חיב ולפי שפיר הוכיח ר'ת לנשים מברכות מסומה, דלמה שמה ר' יוסף שברכות מסומה, דלמה שמה ר' יוסוף לאו א"כ צ"ל דעפ"כ סומא יכול לרברך הוαι וכל שעדר אל מזומנים יכול גם הוא לומר אקב"ז ומטעים זה האשה נמי יכול לברכ ע"כ, ולפי זה שפיר ראייה המצוות שפטור ויש חולקים עליו הרaab"ד ראה מסומה דנסים מברכות דאוריתא על לא דלא תסור נמי אינו א"כ צ"ל דעפ"כ סומא חיב מדרבנן, ושפיר מיושב לשון רבינו רוזחם בעניין נשים כי דנום שוה עכ"ל, מבואר דיבור הר"ן דעפ"ג סומא חיב ומחלקות כתבי נתיב כ"ז ח"א בעניין נשים כי דנום שוה עכ"ל, מבואר גמריו אלה נמי סובר כהראב"ד

על פסוע של פסיעות לאחוריו בעוד שהוא מתפלל ולא יכול להפסיק וכן משמע בירושלמי דקאמר קמצערת לי ע"ש. ולפי זה פריך הגمرا שפיר ור' היכי עביד הכל דליה למימר הדתפלל ד"א דהא אחרוי ד"א נמי אסור דהא אין יכול רבו לפסוע ג' פסיעות רק אחורי ד"א ג"פ מותר וס' לדתפלל ד"א וג"פ דא"כ היה יכול רב לפסוע ג' פסיעות ולחזור למקום.

נמי, ועוד שלא תיקנו ליה ברכה לבך על המצוות דלענין ברכה לא שייך שב טעם שלא יהא נראה בעכו"ם וכיון דסומה מברך ור' עביד יומא טבא מילא מוכחה דאפיקו בדבר מברך ושפיר דומה סומא לנשים.

אמנם קשה לי על הראב"ד דבmittelת אדרוגינוס חולק על הרמב"ם ואומר כיון זהה ספיקא דאוריתא מברך וחיד'י כולי האי. שפיר דבשווית בית שעדים אור"ח ס' עי"ש אמר גבוי סוכה ובכוי אמר הרמב"ם דמקסה בא רכה ולמה אין הרaab"ד חולק עליו לומר דהוי ספיקא התגער'א תמה אי אמר הגער'א כן דהה התנוס' ב'ק פ"ז ד"ה, וכן מפורש להיפך, שכתו דעפ"ג פטור ר'י סומא מכל המצוות מ"מ מדרבנן מחייב, ומיבור מזרביה התוס' דסומא פטור מכל המצוות ואפילו מ"מ מדרבנן מהד'ל. דמה ראה יש מסומא דנסים מברכות דהן פטורות אפיקו מדרבנן, ודבורי הקירושים אmittim הם ונראה שהגאון רעק'א לא אמר אלא דסומא חיב בלבד לאוין ואסור לאכול אלא שחתיטה. עי'ן הגות רעק'א יוז' סי' א' ס"ט דיה ואם שחט.

עוד אפשר לתרץ דאפיקו נאמר דר'ת סבירא לי' דסומא חיב במצוות מדרבנן מ"מ מביא שפיר ראייה לנשים מברכות, דנראה לחרש לפמ"ש התוס' ב'ק פ"ז ד"ה וכו' דהא דסומה חיב וכותב ה"מ ק"ש פ"ד ה"ז כל מי שפטור מ"ש אם רצה להחמיר על עצמו יקרה וכותב ה"מ ק"ר א' בברכותיה ולפי דברינו למה קורא בברכות הר' אין כאן חיב אלא דרוצה להחמיר על עצמה, ונראה לתרץ דשם אירוי באחד שחייב כשאר אנשים אלא שיש לו צי פטור בגון חתן, וא"כ החיב ישנו כאן רק שנדרחה, ואם רצה להחמיר ע"ע קורא כשר אדם וע"פ זה ניחא נמי מה שכתב הרמב"ם דאם אשה מחייב עצמה בטלית שאינה מברכת.

רבינו עקיבא איגר, דהא דסומה פטור מן המצוות הינו רק כנשים דפטרות מ"ע שהוו' ג' אבל למ"ע שהוו' ג' דנשים חייבות גם סומא חיב ולפי זה מביא הראב"ד שפיר ראייה שנשים מברכות מסומא דהרי גם סומא פטור מ"ע שהוו' ג' ומ"מ שמה ר' אלמא דעפ"ג דפטר מ"מ מברך דאי לאו היכי אמאי דטרור מ"מ מברך דאי לאו היכי אמאי אלא דבשווית בית שעדים אור"ח ס' עי"ש לא שיש לומר שם אם התוס' אימן מחלוקת וגם ר'ת סביר דסומא חיב מדרבנן מ"מ שיש להביא ראייה דאיתנה שתברך לפי מה שאמרו בגמרא שבת דף כ"ב לעניין חנוכה, מי מברך אשר לקישנו במחותיו וזינונו, והיכן ציונה ופי' ריש'י היא לאו דאוריתא, ומתרץ מלא תסור, נמצא דאי לאו מושם לא מדרבך נשים נמי מברכות דההן מדרבנן וא"כ סומא לא יכול לרברך אף שהוא חיב מדרבנן, ואין לומר מושם ע"ז תסור, דכיוון דפטר מכל מצות דאוריתא על לא דלא תסור נמי אינו דאיתנה שפרטה למגורי לעולם ייל דאיתנה מברכת.

ע"כ צריך לחלק בין ד"א לחוץ לד' וא' ומון שכונ' א"כ ע"כ ר' ירמיה' בתוך ד' אמות וג'פ הי' שבדאי ידע כבר המksen חילק דרא' ורא' דבחוץ לד' אמות היה ולכון פריך שפיר ור' היכי עביד הכל והבן. ולישב דברי הפסוקים כהירושלמי אפשר לומר דס' כפירוש רבינו יונה, דפרק מפני מה אסור להתפלל אחורי דרו מפני הפסקה כי שמא יצטרך רבו

בעניין אבל אתה רואה של גבורה

וברבמ"ס בפ"ד ה"ב מהחו"מ כתוב וול"ח חמץ של הקדש או של עכו"ם שהיה אצל ישראל אפילו הי' עמו בבית הרוי וה מותר מפני שאינו שלו . . . אבל צריך לעשות מהיזה גבורה עשרה טפחים בפני חמוץ של עכו"ם שם יבא להסתפק ממנו אבל של הקדש אינו צריך מפני שהכל פורשיין מן התקדש כדי שלא יבואו לידי מעילה עכ"ל. הרוי מבואר לנו בדבר שאסור לנו לאכול בכל השנה כיון שבידלי מינה לא חישין לאכל וauseפ' שהוא פת וועל התה חי' האדם מ"מ לא חישין ולכאורה הי' נראת לומר רואה הדין

גרטינן בפסחים דף ה' ע"ב ת"ד שבעת ימים אשר לא ימצא בתיכים מותוק היהודים" ורב נחמן בר יצחק אומר מפסיק "זוכרים לא יסוף מזורעם", והקשו שם תוס' דמה חז"ל אשמענן רב נחמן בר יצחק והבית שעדרים רוצח תחרות צדיך שירות, מミתא לחיים לא כל שכן. והקשה הגדירה פריך על זה ממה דרש דוחסיפן מקרא מיליה ותירצוי דדרשו קייא מה מעבדות לחרות צדיך שירות, מミתא לחיים לא כל שכן. כל דרש דהא הקשה הטורי ابن דוד ידע הגمرا דמגילת אסתור ברוה"ק נארמה מהפסוק זה יילמא וזה לשון צווי כלומר דימי הפורים לא יעברו מכח תקנת חז"ל. ויש לתרציך אמר דין אמרין הילל דהא בפסח אמרין לא אמרין ממן בחכמתה ובמנין אבל אם גודל הימנו יכול לבטל ואם כן איך ידען אנשי ננסת הגדולה דלא יעמוד ב"ד גודל מהם וציל רידיעו זה ברוה"ק או ירעו אפילו אם יעמוד גחל מהם לא יבטל דבריהם, נמצא אףלו אם אמרין בטורי ابن דחתה לשון צווי הא"ה צ"ל ברוה"ק נארמה, אבל אכתי קשה דהגדירה מביא קי מה מעבדות לחרות מミתא לחיים לא כל שכן וא"כ איך מהתה לא יטפל מילא נמצא דאמיר דיקרייתה ידע הגمرا דנארמה ברוה"ק דילמא מכח ק"ו זה ידע שימי הטרים האלו לא יעמדו ויש לתרציך זק"ז זה ניחא על מקרא מגילה הילל לקים מצות היל והא עכ"פ יקרה הילל קי מזות, קריית במקרא מגילה יש שני מזות, המגילה והיל. ואין לומד דתירץ דבר הילל אבל שאר דיני פורים בגון משלח מנות ומנות לעניים. והסודה איך ידען שלא יעמדו מהיורדים והילך צ"ל דע"כ הרמב"ס פסק כמותו בפרק ג' הלכה ו' וברכ"י יוספ' ס' תורצ"ג ס"ד הקשה דאמאי לא הביא שום פוסק הדרין של המאייר ذריך לקדות הילל במקומות דאין לו מגילה. (ואין להקשות על דרב נחמן דאין עושין מצות חבילות חבילות), דהא אין עושין מצות חבילות חבילות, דהא אם עשה מעשה אחד זמילא גנשה שני מזות לית לנו בה כמו דמצינו מגילה דף ז' דרבבי יהודה נשיאה שלח לדרכי אושעיא אטמא דעיגולא תילתא גורבא דחדרא ושלח לו רבבי אושעיא קיימת בנו משות מנות ומנות לעניים. אלמא דבעושה מעשה אחד גנשה שני מזות לא אמרין דין עישין מצות חבילות חבילות.

וציל דידעו ברוה"ק וכמו כן מתרץ עם זה קושית ברוכי יוסף דהא בmoment ליכא ק"ו עכ"ב לא אמרין היל לא נמצא צדיקים גמורים.

ועוד אפשר לתרציך דלאורה יש לקי' וזה קצת פירא דהא במצרים הנה נמי מミתא לחיטם דהא התם זורקו המצרים הילדים ליואר. ועוד דמל' מצרים שחת תינוקות ישראל בשנטצערע כמו שהביא רשי' בפרש שמות מדרש רבה, ומילא מתרץ קושית ברכי יוסף דהא ליכא ק"ו ומילא לא צריך לומר היל אם אין לו מגילה. ובזה יש לתרציך קושית רוחה לנו שלא נבראו. רוחה לנו שלא נבראו.

ועוד באופן זה אפשר לתרציך קושית הברבי יוסף דבביז' דף ה' הגי' אמר ריש לקיש באו ונחזיק טובת לאבותינו שלאלמלא הם לא חטאנו לא בננו לעולם, והקשו החוטה' מאי זה ואמר ר"ל בואו ונחזיק טוביה? ואנו נוח לו לאדם שלא נבראו תירצוי התוס' חז"ל בגין צדיק נוח וועל הא אמר ר"ל בואו ונחזיק טוביה. ואנו נוח לו לאדם נוח לו שלא נבראו ונמצא מהה דק"ו דמミתא לחיטם לא כל שכן" לא שיריך רק על צדיק גמור אבל בדורות הילו לא היה שיריך לומר ק"ו זה, וא"כ איך אמרדו וזכרם לא יטוף מזורעם" דהא ליכא גיביהו ק"י המשנברא. וא"כ קשה מרועה הוה ק"

בעניין קריאתה הי' הא היליא

נכתבה ברוחה"ק ואמר שם רב יוסף מפסיק "ומי הפורים הילו לא יעברו מותוק היהודים" ורב נחמן בר יצחק אומר מפסיק "זוכרים לא יסוף מזורעם", והקשו שם תוס' דמה חז"ל אשמענן רב נחמן בר יצחק והבית שעדרים רוצח לתרציך דהא הקשה הטורי ابن דוד ידע הגمرا דמגילת אסתור ברוה"ק נארמה מהפסוק זה יילמא וזה לשון צווי כלומר דימי הפורים לא יעברו מכח תקנת חז"ל. ויש לתרציך אמר דין אמרין הילל דהא בפסח אמרין לא אמרין ממן בחכמתה ובמנין אבל אם גודל הימנו יכול לבטל ואם כן איך ידען אנשי ננסת הגדולה דלא יעמוד ב"ד גודל מהם וציל רידיעו זה ברוה"ק או ירעו אפילו אם יעמוד גחל מהם לא יטפל דבריהם, נמצא אףלו אם אמרין בטורי ابن דחתה לשון צווי הא"ה צ"ל ברוה"ק נארמה, אבל אכתי קשה דהגדירה מביא קי מה מעבדות לחרות מミתא לחיים לא כל שכן וא"כ איך מהתה לא יטפל מילא נמצא דאמיר דיקרייתה ידע הגمرا דנארמה ברוה"ק דילמא מכח ק"ו זה ידע שימי הטרים האלו לא יעמדו ויש לתרציך זק"ז זה ניחא על מקרא מגילה הילל לקים מצות היל והא עכ"פ יקרה הילל קי מזות, קריית במקרא מגילה יש שני מזות, המגילה והיל. ואין לומד דתירץ דבר הילל אבל שאר דיני פורים בגון משלח מנות ומנות לעניים. והסודה איך ידען שלא יעמדו מהיורדים והילך צ"ל דע"כ הרמב"ס פסק כמותו בפרק ג' הלכה ו' וברכ"י יוספ' ס' תורצ"ג ס"ד הקשה דאמאי לא הביא שום פוסק הדרין של המאייר ذריך לקדות הילל במקומות דאין לו מגילה. (ואין להקשות על דרב נחמן דאין עושין מצות חבילות חבילות), דהא אין עושין מצות חבילות חבילות, דהא אם עשה מעשה אחד זמילא גנשה שני מזות לית לנו בה כמו דמצינו מגילה דף ז' דרבבי יהודה נשיאה שלח לדרכי אושעיא אטמא דעיגולא תילתא גורבא דחדרא ושלח לו רבבי אושעיא קיימת בנו משות מנות ומנות לעניים. אלמא דבעושה מעשה אחד גנשה שני מזות לא אמרין דין עישין מצות חבילות חבילות.

וכדי לישב קושית הברבי יוסף נקרים: בגדרא מגילה דף ג' דגננו אמרין דין עישין מצות חבילות חבילות. וזה גבי עניין דאיך ידען דמגילת אסתור

שער הלוות

נמי בכל איסורים בגין פת של אשה"ג וכדומה דוחל להעלות על השלחן אם שאר אוכלים ולא חישון דאל כל אותו רמב"ל בדיל מינה אבל זה ליתא דרוקא בהקדש לא חישון לאכלו דחמיר איסורי' לאנשים וכמ"ש הר"ח כאן ועי' ג"כ בשוו"ת הרשב"א בח"א סי' קע"ז משא"כ סתם פת אפייל הוא של אשה"ג ואסרו איסור עולם מ"מ של אשה"ג ומי פירות. (צ"ב קצת שאמדר פת של עכ"ם ולא עיסת עכו"ם). דאין איסור ברור [დალგთა გა] לא מקרי פת ודו"ק [ע"ז תוס' לא מקרי פת מהנה מתנה עכ"ל ובגהות להזכיר דהינו היכא שנילשו במ"מ מימוני' שם כתוב חיל בס"ת כתוב שציריך ליזהר בד' דברים שהנתני מתקיים בהם כמ"ר לא יוציא וציריך שיאמר ע"מ שתחוירו לי הריה הוא של במתנה ואם לאו לא יהא שלך עכ"ל ולא הבינו כי דאררבא אם לא קיים תנאו בכל אלה כ"ש המתנה טוביה ותנוו בטל ואפלו אם לא ייחזר לא יצא עכ"ל וכן הביא הביי באוח"ס תרנ"ח קושי' אבל בע"ל ע"ג המתנה אסור ליתן ביוט' ולפי"ז ייל רוכנות ס"ה רציריך ליזהר ברא' דברים שהיה התנאי מעיל ואו מותר למסור ביוט' ברוך זו אבל אם לא יזהר בדרני תנאים או יהי' התנאי בטל ייעביר איסורו דאסור ליתן מתנה ביוט' ע"פ דלצורך מצוה מותר

יוסף יונה קאמאווייטין

בעינוי מתנה על מנת להחזיר

ובכח"ג בקטן לא מהני ביטוט"ר' כיוון האקנוני לא מקנה, הא מקנה ליה בפירוש לשעה גם בקטן מהני כיוון רמתנה ע"מ להחזיר מילא חזרות המתנה וכו' עי"ש ומוכר מרבריו שציריך שיר וואם לא שיר לא שמה מתנה וזוז אפשר כתנות ס"ה שציריך ליזהר ברא' דברים וכו' וזה ברין תנאי מימוני' שם כתוב חיל בס"ת כתוב שציריך ליזהר בד' דברים שהנתני מתקיים בהם כמ"ר לא יוציא וציריך שיוציא וציריך שיאמר ע"מ שתחוירו לי הריה הוא של במתנה ואם לאו לא יהא שלך עכ"ל ולא הבינו כי דאררבא אם לא קיים תנאו בכל אלה כ"ש המתנה טוביה ותנוו בטל ואפלו אם לא ייחזר לא יצא עכ"ל וכן הביא הביי באוח"ס תרנ"ח קושי' וזה בשם הרמ"ך והניח באצ"ע וא' לתרך קשי' ז' עפ"ר הקצה"ח סי' רמ"א ס"ק ד' שהביא בסוף דבריו ז' ו' ולפי ס"ק ק' דהינו רשות להשלוח והוא הוא הי' מותר והוא ציריך לומר הא אמרוי לא ליקני אינש לולבא לונקא נמי הינו במקום סתום בלי שום שיר אלא שסומך שיחזור וייתן המקביל אח"כ במתנה

לומר רך דינא רמותיא מيري בביתו וחישין דלמא את ליכילו בנוי ולזה קאמר דמבדיל מיני' ופירש' למור הוא דהיתן שלמד את בניו שלא לאכלו משא"כ באיה רמותיא אירוי בכל מוקם שהוא שלו ולא רחישין דק לבניו אלא לכל ארם בעלה דלמא אתוי ומיכל וליפיך צידר לומר דברדי' אינשי מיניא ועי' לממן דף ב' י"א ברש"י דה' חרש מבדיל ודוק' [וא"ש בס"ר] ובזה מושב מה שהקשה בחש שלמה אמר צידר רבא לאשמעין במוצאי חמץ בביתו ביוט' דבקdash אמר ציבית כל כיון שרב יהודא אמר א"צ בפיות כל כיון שרב יהודא אמר רב אמר ייחמצו של הקדש א"צ מחייב רב הנירוש במ"י פירות נקרה פת הבה בכיסינן ועי' בטז"ס סי' קס"ח ס"ק ז' ועי' ע מג"א סי' ר"פ ובהש"ק שם.

ועוד נקורה מתנה אני אסיף דגביה הך דינא רמותיא חמץ בביתו קאמר מבדיל ברדי' מיני' וגביה דין רמותיא אמר מבדיל אינשי מיני' וגה' פ' שהי אמר נקט הביי אינשי... והי' אפרה אמר נינו וא"ש ודוק'.

ארוי ליב לודערמן

בענין הצד צבוי בשבות

אלא איש וזה שאון הבורת של הילך לא איכפת כל זכין שיש לו עצה לנועל הבית ע"י אחר שוב מילא נחשב הצד כגיוור ועומר, אבל בכוורת הרוי עיקרו לדברים והכל יודעים שכוכות יש דברדים, א"כ אי אפשר ע"י אחר ולפיכך אין נחשבים כניזדים ומשום הכה צדיק שהיה באופן שלא יטא פסיק דישא.

ויש למperfך דלאפ"ז שאנו חושבים הצד כגיוור מטעם שאפשר לעשות ע"י אחד א"כ למה כתוב הרשב"א שモותר לנועל ביתו ובלבך שלא יתכוין לשמור הצד תא אףלו מתכוין לשמר הצד נמי יהא שרוי דהא ניזד ועומד כמו שתบทוי לעיל וא"כ אין עושה מלאכה כלל ייל רע"ב בא נ' מתכוון דבר היתר או אפילו עבר גם הפסיק דישא ומכוון לו גם שרוי עכ"ל. ובפ"מ סי' הניל הקשה על יישוב ש"ג מגנרא דביצה ומהא דפסק בשלחן עדoxic סי' ט"ז סעיף ר' פרוטין מהצלת ע"ג כוורת דברדים ופסק המחבר ובלבך שלא יכוין לצורך וגם שלא יהא פסיק דישא ואמאי והא לפ"י שוב ש"ג אפילו פסיק דישא היכא דמתכוין גם כן עמו היתר שרוי ?

ויש לומר בטעמו של הרשב"א דכל הצד כי בא מעצמו לתוך הבית נחשב מהיהיא שעה כניזד ועומד. ואף שהוא יכול לבורוח ועדין אין בו של בעל הבית אבל מ"מ יכול לנועל הבית לשם געליה לחוד ע"י איש אחר שאינו יודע מה שאון כן בכל פסיק דישא א"א לעשות בזאת. ומושב קושיית הר"ן על הרשב"א

על עשייתו וכן כתוב הרשב"א גבי טבילות כלים ורמגני טבילות כלים עכ"ם ביןיהם האטבילה הישראלית שלא מדרעתו כשר ע"כ מהני ע"י נכרוי. ולפי"ד יש לומר ג"כ הכה בחמץ ריוול לזרע לעכ"ם לבعد החמץ שנמצא אצל ישראל בי"ט ומקרים העשו דתشبתו. ומברך על ביעור חמץ עליו כמש"ב במגו"א ודורק.

ע"י עכ"ם והאי' בגעשו הביעור עצמו נמצא לא מקיים בזה העשו דתشبתו. ולפי רבדוי החס' קשה לי עור דאם אין מקיים העשו ע"י עכ"ם האיך יברך על ביעור חמץ כשהםבעדו על ידי עכ"ם בפסח.

ונראה לתרוץ מה שבת המנהה אפרדים בהלכות שלוחין רגבי מזות מעקה יכול לעשות מעקה ע"י נכרוי פועל בשוכר והבעל הבית היידאל מברך

על תקנת חכמים. ע"כ נראה שחייב

לברך על ביעורו כשרשו ביר"ט א"ה לאחר זמן איסורו, והמחזית השקל כתוב בהה"מ ציריך לברך על ביעור. ובשל"ה כתוב דחמצ' שמנצ'ה ביר"ט יוצאי ע"י עכ"ם. ראתה עשה דאריתיא דתשכיתו ורוחה ל"ת דרבנן אמרה לנכרי ע"ג רגבי שופר לא שרוי אמרה לנכרי. אני התם רביערנא דמייך לאו לא מקימים עשה. אבל כאן גבי חמץ בי"ט מקימים עשה דתشبתו ובזה שרוי אמרה לנכרי עכ"ל.

והקשה המג"א על זה דהא ע"פ שנותנו לנכרי עדיין איןנו מקימים העשה רתشبתו עד שיבערנו מן העולם. וגם לנכרי א"א ליתנו במתנה דהה הוה צדיק מחיצה גבוהה עשרה דקישינן אחדר ומן איסורו ואסור בהנהה. ועוד דהה הוכחתו לעיל לדגבוי שופר לא זהה טעמא משומם רביערנא דמייך לאו לא מקיים עשה ווערד לדורי' לישתדי להשליכו לים אם אףלו ע"י ישראל דהא הויה אלא חד שבית ואיסור דרבנן. ונראה לו לפרש דשרי להטילו לים ע"י עכ"ם דחווי לי' שבות דשבות במקום מזויה דשרי מבואר בכמה מקומות. ע"כ לשון המג"א.

וחתח"ס זול הקשה על זה. האיך מותר ליתן החמצ' לנכרי ולבعرو לא אין לשון המחבר והמג"א כתוב על זה ויבערנו מיד נ"ל מברך על ביעור חמץ ע"פ שכבר בטולו בעיט' מ"מ מברך

נקט הקישו הול'ל מכון עי"ש ואפשר לישב שכן מיידי בהקריבו בזמנ ההוא שאן לנו הקידושים כי אם צדקה לעניינים וכמש"כ המ"א סי' ש"ז ס"ק י"א וכמש"כ בח"מ ס' צ"ה רהקדשות דירין חולין נינהו ויש להמקודש ג"כ חלק בו ואו לא יצא מרשותו ורока בקדושים ברק הבית אמרדיגן אמידה לגנונה כטיריה להרייט על דרבנן והנתיבות המשפט בס' הנ"ל הקשה לפי מה שכתב הרדא"ש רעמל' צדיך להחויר בקנין להגנותו א"כ אמאי וכמש"כ הקaza"ח שצדיך לשידר וכוא יש שיור ושפיד יכול להקריש ולהחויר וק".

דברי אגדה ומוסר
משיחות מרכז ראש חישיבה של ייט"א.

פ' חקתו. כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות וננו יש לדיק ביוון שאמר הנוגע במת ידעינו דעתם האדם אשר ימות הוא אדם לא חי הו, ובספרינו מגיד הבהיר שאינו מפסיק עד שימוש ו גם הוא נשמע מה שאמרו הנוגע במת ובפ' אמר בחריב לנפש לא יטמא בעמיו ולא הזביר מות כל ואכן בתה במת בנפש ובגמ' חולין תניא ר"ע אומר

וכו" (דף ע"ב ע"א) והנראה לומר לפי מה שכתבו מהראשונים ז"ל ומכור ברמב"ן עה"ח בגין ובס"ח החגוג ועין חום" ב"מ דף קי"ד ע"ב ובגמ" שם דCKERי צדייקים איןם מטמאים. ונראה טעם בזה משום דצדיקים נמיთם קרוים חיים וח' איינו מטמא, ובמספר חסידים לר"י בעל החום והחיד"א בשמן ישראל, ובמספר חסידים רביינו הקדוש בכל ע"ש וכיידש בחב דהינו טמא דבא רביינו הקדוש שמת געעה לבתו אפ' לאחר פטירתו והקשו עליו דביוון שמת געעה חפשי והאייך א"כ הוציא בניו ביתו בקידש וח"י" משום הצדיקים נמיותם קרוים חיים אפיקלו לעניין קיום המצוות אבל רשות שמת ונשתחו נשרפה א"כ נתקימה בו מיתה ממש מיתה הנפש ולבן מטמא. ומהאי טמא נראתה דברך כן הח' איינו מטמא במת אף שאבר זה מות הוא ס"מ הנפש שהוא חיותו האדם נשarra בחיים ולבן אין באבר דין מה.

ובזה אח' שפיר כל הנוגע במת ומפרש באיזה מות אמרו בנפש האדם אשר ימות בלומר באדם רשות שנשתו של אדם ימות והוא אדם רשע, ומיהו גזרה חכמתו בכל דגזרו הגני אתו הגני.

(המשך מעמוד ט')

פ'ז היינ' מהיוט רבוחה"מ חיב בהנחת תפילין דנהנה בזוה"ק איתא דדר"ש פטור מתפילין בחוה"ם והינו משומ וdalib'i חיבים במת ז' כמו שכתב הפנוי וא"כ יש אותן דמץת וא"כ שב לא הוי מצה דאווי לו ציד קרא למי אשיטרו משום כל האכל חמץ ואין אחע"א ולכך בטבל אין יוצא אבל אנן דקי"ל דחויבא דמצה רק ללילה הראשונה וא"כ שב ייל דהוי שפר מצהבי"ע — ולפיו לעולם ייל והר"ם פסק דלא כד"ש אחע"א ה' וא" דאיין יוצא בטבל משום מצה"ע ולא כלח"מ. ולפי הניל ייל נמי אמר פסק הר"ם

בענין עד אחד נאמנו באיסודין

איסודו בענין טעם של ביהר, ואין להקשوت בחרש שוטה וקטן דודאי נשחתה והשלה היא אם שחיטתה כשרה או לא דיהי כשר משום דוב דאין שיך כאן דוב כיוון דאין דוב חרש שוטה וקטן שוחטין כתוגן ודז"ק.

אבל מהרמב"ם פ"ד מהלכות שחיטה משמע שאפיקלו אם שחטו בפני אחד שחיטתו כשרה זו"ל לפיכך אם שחטו בפניו ה יוזע ויל דארף הרגון שחיטתו כשרה? ויל דארף בחש"ז איכא הטעם שבידו לומד להן שימסדו לו לשחות — וש' גם ראייה לוה דהנותן טעם לעד אחד שהיון משום דבריו אמר זה לכל ע"א ואפיקלו לע"א שאיתו יודע הלכות שחיטה ותדע דאי לא הכי איך יכול לאכול בבית חבירו, אלא על כרחן ציל שאח במאי שאיתו יודע הלכות איכא טעם שבידו וכל זה משום דבריו למסוד למי שידע ע להחטה וזהן אלמא ע"ג שהוא תולה בעדעת אחרים אם ריצה השחות לשחות לו או לא איכא טעם דבריו הכי נמי בחרש שוטה וקטן איכא זה הטעם דבריו ודז"ק.

תנו בפ"ק דחולין וכלו שחתנו ואחרין דואין אותו שחיתתן כשרה, וההמ"ג מדיק מרכבת דואין אותו, דמשמע שנים אבלஆת לא מהימן והטעם כיוון דבמה בח' בחקות איסודין עמודת כדאיתא לסתמו דף ט. והא אמרין דעד אחד נאמן באיסודין, הינו היכא שלא איתחול איסודין אבל דעד אחד נאמן ממהאר בתוס' ריש גיטין משום דבריו לשחות איכ' הכא רלא אייה קשיות אלא החש"ז דלאו בידו שפיך אחד לא מהימן, ולכוארה יש להקשות דלקמן י"ב

תניא מצא תרגנולה שחיתה כו' דוב מצין אצל שחיטה מומחין היה אלכיא דאללו ע"א לא בעין ומכシリין ברוב לבך. ויש פרש דהני מי לא דאי שחתן הסימני והשלה הוא אם שחיטתו שחתן זה והוא התם אמרין דוב מצין כו' ובדין נשחתה מה שאין כו' אם דאיינו חתיכתبشر בלבד והשלה היא שמא של עכרים היא או שיך לעשנותו כשר, משום הכל בעין עד אחד וכיוון שאיתחול

רואהין יצחק רוזנברג

ב ע נ י נ מ צ ה ש 5 ט ב 5

קרא דאיינו יוצא יד"ח במתה של טבל תיל דהוי מצהבי"ע — ובגמ"א סי' סי' תירץ דאי לאו הקרא הוי"א דאתה עשה דמצד וידחה לית בטבל וא"כ שוכן אסורה לו כגון שאכל טבל וכו' זה הכלל וכו'.

ומקווד הדברים איתא בפסחים ליה ע"ב, ת"ד יכול יוצא אדם בטבל שלא נתכון כל צרכו ת"ל וכוי יצא זה שאינו איסודו משום בל האכל חמץ והקשו בגמ' ואיסודו להיכן אזלא ותריצזו הא מנין ד"ש היא דאמר אין איסוד חל על איסוד דתני וכו'.

והלחים שם הקשה דכאן משמע דהרמב"ם סבירא לי' קר"ש ובה' מצהבי"ע הוא. והנה בשורת قول ארוי' תירץ לפ"ד. ובכדי ליישב נגידים דנהנה חום' ד"ע לולב הגול ד"ה משום הקשה דלמי'

פ' בלאק.
 לא תלך עמם לא תאוור את העם כי ברוך הוא, ולהלן
 אם לקרא לך באו האנשימים קום לך אתם אמר רב נחמן
 חוץפה אפילו כלפי שמי מהני מעיקרא כתיב לא תלך
 עמם ולבנטוף כתיב קום לך אתם (סנהדרין ק"ה ב').
 ובמס' (מכות י' ב') אמר רב רבא בר רב הונא בדרך שארם
 רוצה לילך בה מולייכין אותו דכחיב לא תלך עמם
 ובחייב קום לך אתם גראה דמאד צרייך לדקרך בדרך ישרא
 שיבור לו האדם בדרך ה', עם מי להחבר ויהייר יעקב
 עגונה יראת חטא וכי שהוא מתחכץ אפילו בא בשם ה'
 ביוון שאין בו עגונה אסור להחבר אליו אפילו הו
 בא בזבואה ובאותה זمفוחים אל האבה לו כי לאו
 מסטרא דקדושה הו ואחרי בעלם שהי' נביא לה" במש
 אבל כאומות העולם קם במשזה זה בלעם וכשנתחכץ הסביבים
 לו הקב"ה ואמר לו קום לך אתם הרוי אפילו הי' לו
 הסכמת הקב"ה ס"מ לאו דרך ה' הו ואדרבה אבד הכל
 ואחריך סיעטה דשמייא להבחין האמת, ואיש האמת, ובפרט
 בזמנ הזה בדורינו דור הפלגה מלא פלג וכל אחד
 אומר בולה שליט וליד גראה ה' יש להבחן מאיד ח"ז
 שלא ליפול בראשת ואפילו לברך אותם כמו שאמר לו
 לא חלק עמם לא תאוור את העם אמר לו א"כ אברכם
 אמר לו אינט צדיבים לברכתך כי ברוך הוא משל
 אומרים לצרעה לא מ Dobash ולא מעוקץ.

לא הביט און ביעקב ולא ראה عمل בישראל ה' אלקיו
 עמו וחרועת מלך בו, גראה לפמ"ש ז"ל והו' דן אה
 כל האדם לכף זכות (מכות פ"א מ"ו) ואמרו כל הפטול
 במומו פוטול, וב Chapelת התנא אלקוי שהקן לומר קודם
 החפלה שנחפלה שנראה מעלה חברינו ולא חסרו נזחין
 והעיקר שלא לחפש אחר עוגנות וחסרו גנות בני ישראל
 הן פשוטי עם וב"ש גדוילים ז"ל אם ראיית ה' ש
 שעבר עבירה בלילה אל תחרר אחורי ביום טמא עשה
 תשובה ופריך שמא עשה חשווב בזודאי עשה חזון בהזקבה"
 משלם מדה בגנד מדה ז"ש לא הבית און ביעקב זה
 פשוטו עס הנקראים בשם יעקב ולא عمل בישראל הדינו
 הצדיקים שנקראים בשם ישראל כלומר דמי שלא הבית
 און ביעקב ולא ראה عمل בישראל מיר איינו מחפש
 עוגנות וחסרו גנות יעקב וישראל לא רוזה מעלותיהם
 זה הו אשר ה' אלקיו עמו וחרועת מלך מלשון רעות בו
 שהקב"ה געשה לו רע במ"ש ואהבת לרעך זה הקב"ה הנקרא
 רע ביוון שמתדבק במדות הקב"ה שלא רצת להגידי פשעי
 ישראל וביען שאמרו וכי דלטורין אונא.

ולפמ"ש ז"ל קוויית המפרשים בפ' (פ"ט) בהעלותך ויהי
 אנטים טמאים לנפש אדם זנו" ויאמרנו זנו" אנהנו
 טמאים לנפש אדם ומה נגרע לבתי קרבן אה קרבן
 ה', בסוגענו זנו". ותמהנו ז"ל דהרי כבר כתיב בתורה
 דטמא אסור להקריב קרבן וגם הם ידעו מזה וא"כ למה
 שאלו מה נגרע זבונם סוכה ב"ה נסתפקו הני
 טמאים לנפש מי הין י"א מישאל ואלצפן הין ז"א
 נושא ארזנו של יוסוף הין ועין ח" רשב"א שם שחתמה
 מאי נפ"ט ממי נטמאו אמונם ז"ל דודוקה בהני דהין
 אדייקים גודולים נסתפקו בשנית הפסח ביוון דמבררי
 אדייקים אינט ממממים ולבן טענו מה נגרע לבתי
 קרבן אה קרבן ה' ובין חימא טמא טחים אנהנו הרוי
 טומאתם איינו אלא לנפש אדם שהיינו אדים א"כ למה
 נגרע דאולו בטומאה מהאי סותר להקריב קרבן ולבן
 שעלו כדת מה לעשוה וגם אדע הנכיאים לא השיב להם
 מיד אלא עמדו זашמעה זנו" לפי שצדיקים הין ומושבთ
 קושית הרשכ"א מה פריך מי הין דנסקה מיניה גדולה
 הו לעניין טומאת צדייקים. ומיהו בא הצעיה טמאים
 מה אעפ"כ משום לא פלזג זבג"ל.

זאת התורה אדם כי ימות באهل זנו' ודרשו חז"ל אין
 התורה מחייבת אלא למי שסמיית עצמו עליה, ורכבים
 מקשיים אדרבה התורה אמרה וח' בחם ולא שימות בהם.
 עוד יש לדיק לפי דריש זו באهل מה ל' היל"ל אדם
 כי ימות סתם, וביבמותה ס"א כ' דרש רשב"י דקברי עז"ב
 איין טמאנין באهل ומיהו לר"ל דדרש על לימוד התורה
 צ"ע. והגראה בדרכן מזרך העולם שהולכין בכח
 משחאות זביבה הכריחים ושמחות ומבלים שם בדבריהם
 בטלים לפי רוב ואפילו לפעמים לשמה של מצוח אכל-
 אם עליהם יום יום ידרשו תורה מה זהה עליה ולאידך
 גיסא בשאדם יושב אחל זאיין מבלה זמן ואינו נרא
 בין הקרים בכל יום ובשנואלים עליו איפה הוא
 איזרים עליו כי בזודאי מה הו אשר לא נרא זה זמן
 רב זה מה כי אדרבה הו האממים חיים נצחים
 זע"ז זוכה לכתירה של תורה ומקיע לו שם בכל העולם
 וזה זאת התורה אדם כי ימות באهل אמר ריש לקיש
 מנין שאין דברי תורה מתקיימים אלא למי שסמיית עצמו
 עליה זנו" כלומר שע"י ישיבתו באלהו של תורה יומם
 ולילה אף שייאמרו עליון שמת כבר אבל אין התורה מתקיימת
 אלא למי שסמיית עצמו עליה.

א"י לפמ"ש הטעם דבר"ה אין מזכירין חטאיהם ובקצת
נסחאות שלא לומר אבינו מלכנו חטאנו לפניך ואינו
אומרם על חטא בכיו"ב זהבעל חזקע שבא להבעית
השפן ב"ש שאסור לו להזכיר עונותיהם של ישראל
ומי שמזוביר ומחפש אחר עונותיהם של ישראל אסור
להיות בעל חזקע בר"ה וז"ש לא הבית און ביעקב
ולא ראה عمل בישראל ה" אלקיו עמו וחרועת מלך
בו שהוא ראו לחיות חזקע בשופר של מלך להבעית
השפן. ולפיכך בלם שעשה היפוך זה בדכתיב וישם
אל המדבר פניו ודרשו ז"ל שרצה להזכיר מעשה העגל
שם עונותיהם של ישראל נסתלקה ממנה שכינה ואמר
הנצי הזולך אל עמי, זהרבה יש ליזהר שלא לחפש
אחר סומי בגע"י הרינוי כפרתם זב"ש ח"ז שלא לדבר
לה"ר ורבילוז ולהוציא שם רע על שום אדם מישראל.

א"י לפמ"ש הטעם דבר"ה אין מזכירין חטאיהם ובקצת
נסחאות שלא לזכור אבינו מלכנו חטאנו לפניך ואינו
אומרם על חטא בכיו"ב זהבעל חזקע שבא להבעית
השפן ב"ש שאסור לו להזכיר עונזותיהם של ישראל
ומי שמזביבר ומחפש אחר עונזותיהם של ישראל אסור
להיות בעל חזקע בר"ה וז"ש לא הבית און ביעקב
ולא ראה عمل בישראל ה" אלקיו עמו וחרועת מלך
בו שהוא ראו לחיות חזקע בשופר של מלך להבעית
השפן. ולפיכך בלם שעשה היפוך זה בדכתיב וישם
אל המדבר פניו ודרשו ז"ל שרצה להזביבר מעשה העגל
שם עונזותיהם של ישראל נסתלקה ממנה שכינה ואמר
הנצי' הזולך אל עמי , זהרבה יש ליזהר שלא לחפש
אחר מומי בצעדי הרינוי בפרתיהם זב"ש ח"ז שלא לדבר
לה"ר ורכילותם ולהוציאו שם רע על שום אדם מישראל.